

Rapport 2007-136

**Evaluering av Norges
Geologiske Undersøkelse**

Evaluering av Norges Geologiske Undersøkelser

Utarbeidet for
Nærings- og
handelsdepartementet

Innhold:

SAMMENDRAG OG KONKLUSJONER	1
1 INNLEDNING	7
1.1 Bakgrunn.....	7
1.2 Evalueringsmandat.....	7
1.3 Metode	9
1.4 Tidligere evalueringer og virksomhetsgjennomgørelser	9
2 NGUS VIRKSOMHET	13
2.1 NGUs mandat	13
2.2 Organisasjon	13
2.3 Strategi og virksomhetsområder	14
2.3.1 Økt verdiskaping basert på mineralske ressurser.....	14
2.3.2 Bedre planlegging og arealforvaltning	14
2.3.3 Bedre kunnskap om natur og miljø.....	16
2.4 Hvordan arbeider NGU?.....	18
2.5 Finansiering	19
2.5.1 Hovedfinansieringskilder for ulike oppgaver	19
2.5.2 Utviklingen i NGUs inntekter.....	20
2.6 En mer kompetansetung organisasjon	27
3 HVA MENER BRUKERE OG SAMARBEIDSPARTNERE	29
3.1 Brukerne.....	29
3.1.1 Bergindustrien.....	29
3.1.2 Kommunesektoren	38
3.2 Samarbeidspartnerne.....	41
3.3 Hva med NGUs forskning?.....	42
4 SAMARBEID OG GRENSEFLATER	43
5 SAMFUNNSNYTTEN AV NGUS VIRKSOMHET	47
6 FREMTIDSBEHOVET FOR NGUS TJENESTER	49
6.1 Hvilke tjenester vil bli etterspurt i fremtiden?	49
6.1.1 Basisoppgavene er etterspurt	49
6.1.2 Hva bør NGU prioritere?	50
REFERANSER.....	53
VEDLEGG 1: LISTE OVER INTERVJUOBJEKTER.....	55
VEDLEGG 2: NÆRMERE OM UNDERSØKELSEN BLANT VIRKSOMHETER I BERGINDUSTRIEN	57

Sammendrag og konklusjoner

Resymé

NGU fremstår som en faglig sterk og velrenommert organisasjon. I evalueringen har det imidlertid fremkommet et ønske fra både næringslivet og offentlige samarbeidspartnere at organisasjonen prioriterer geologisk kartlegging og utvikling og drift av nasjonale databaser sterkere i årene framover. Dette skyldes at basisoppgavene har kommet noe i skyggen av økt innsats på nye, voksende markeder for NGUs tjenester, økt forskning og oppdrag der NGU kan være i konkurranse med kommersielle tilbydere av tjenester. Videre er det et behov for bedre fungerende samarbeidsmekanismer på områder der det er konkurranseflater mot kommersielle aktører, spesielt konsulent-selskapene. Vi tror også at NGU kan markedsføre sine tjenester bedre, særlig mot kommunesektoren, som er en brukergruppe som kan ha stor nytte av økt bruk av geologisk kunnskap i planlegging og saksbehandling.

Bakgrunn

Norges geologiske undersøkelse (NGU) er et forvaltningsorgan underlagt Nærings- og handelsdepartementet (NHD). Organet produserer kunnskap om Norges berggrunn, løsmasser, grunnvann og mineralressurser. Hovedoppgaven til NGU, det såkalte statsoppdraget, er å bidra til å dekke samfunnets behov for geologisk basiskunnskap gjennom å etablere og drifte nasjonale databaser, samt forskning og rådgivning i tilknytning til disse. Hovedoppgavene er hovedsakelig finansiert med bevilgning over statsbudsjettet og utgjør 70-75 prosent. av NGUs samlede utgifter, som de siste årene har ligget på om lag 175-185 mill. kr. De øvrige oppgavene består av fellesprosjekter med samfinansiering fra prosjektdeltagerne og oppdrag som fullfinansieres av oppdragsgiver.

NHD gjennomgår regelmessig etater og virksomheter under departementets ansvarsområde. Econ Pöyry har vært engasjert for å foreta en ekstern evaluering av NGU.

Problemstilling

Tre hovedtema har stått sentralt i evalueringen:

- *NGUs samarbeid, grenseflater og eventuelle overlappinger i forhold til andre institusjoner.*
- *Samfunnsnyttene av NGUs virksomhet, dvs. gi systematisk kunnskap om samfunnsmessige resultater og effekter av de siste årenes ressursbruk og prioriteringer, herunder en vurdering av innretning og nytteverdi av NGUs FoU.*
- *Fremtidsbehovet for NGUs produkter og tjenester, dvs. gi et grunnlag for å kunne vurdere omfang, gjennomføring og finansiering av virksomheten fremover, herunder bruken av statsoppdraget, samfinansiering og oppdragsvirksomhet.*

Som grunnlag for evalueringen har vi gjennomført intervjuer og samtaler med brukere og samarbeidspartnere samt med ledelse og nøkkelpersoner i NGU og med representanter for NHD, vi har gjennomført en spørreundersøkelse i bergindustrien, og vi har gjennomgått de senere års årsrapporter fra NGU, budsjett dokumenter, tidligere evalueringer og andre relevante dokumenter.

Konklusjoner og tilrådinger

Faglig sterk og velrenommert

En generell observasjon fra evalueringen er at NGU fremstår som en faglig sterk og velrenommert organisasjon. Både brukerne og samarbeidspartnerne er generelt tilfredse med NGU. NGU anses gjennomgående å være en organisasjon som har høy kunnskap og kompetanse. NGU fremstår som en profesjonell organisasjon. Mens det tidligere har vært konflikter om blant annet avgrensning av ansvarsområder på enkelte felter, mener de fleste nå at NGU er en enkel organisasjon å samarbeide med.

Økende behov for NGUs basistjenester

På bakgrunn av det som er kommet fram i evalueringen tror vi at behovene for NGUs basistjenester vil øke i tiden framover. For det første observerer vi en økende interesse for kunnskap om mineralforekomster, drevet fram av økende råvarepriser i globale markeder. Videre synes det som om oljesektoren vil fortsette å øke etterspørselen etter NGUs kunnskap. Økt interesse for kartlegging av havområder og ressurser på havbunnen trekker i samme retning. Det gjør også den økte interessen for nordområdene som vi har sett de siste årene. Sist men ikke minst vil klimautviklingen og økt oppmerksomhet på samfunnssikkerhet gi økt behov for kunnskap om berggrunn og løsmasser til blant annet kartlegging av skredfarlige områder. Alt i alt mener vi at behovene for NGUs kart og databaser vil øke framover.

NGUs ekspansjon på nye områder skaper bekymringer og utfordringer

Like fullt viser evalueringen at NGU står overfor viktige utfordringer. Både blant brukerne og blant samarbeidspartnerne observerer vi ulike former for bekymringer knyttet til hvordan NGU utvikler seg over tid.

Bekymringene er i stor grad knyttet til NGUs utvikling og vekst i *ytterkanten* av det som brukere og samarbeidspartnere oppfatter som primæroppgavene til NGU (som er kartlegging, metodeutvikling og drift av nasjonale databaser).

Slik vi ser det er hovedutfordringen for NGU en balanseutfordring, som dreier seg om hvordan ressurser til utførelse av *hovedoppgavene* balanseres i forhold til prioritering av ressurser til oppgaver på felter der det finnes kommersielle konkurrenter, til forskning, og til godt betalte voksende forretningsområder. Mange slike oppgaver oppfattes som attraktive internt i organisasjonen, blant annet fordi det er faglig utfordrende for de enkelte ansatte og NGU som kunnskapsorganisasjon å begi seg inn på nye områder der det er økende behov for geologisk kunnskap. Eksternt kan slike oppgaver oppfattes som konkurrerende til andre virksomheter, eller endog som at NGU går inn på andre organers virksomhetsområder. Gjennomgående er slike oppgaver samfinansierte eller eksternt finansierte. Det er ikke lett å trekke grenser for hvor langt organisasjonen skal bevege seg utover hovedoppgavene. NGU skal som forvaltningsorgan ikke engasjere seg i oppdragsvirksomhet i konkurranse med private firmaer.

Kort oppsummert kan tilbakemeldingene fra ulike grupper av brukere og samarbeidspartnere oppsummeres som følger:

Industrien

Bergindustrien er naturlig nok viktige brukere av NGUs tjenester. Andre viktige industrielle brukere av NGUs tjenester er blant andre olje- og gassindustrien, og i noen grad bygg- og anleggsnæringen. Også enkelte andre næringer bruker regelmessig informasjon som produseres av NGU. De industrielle brukerne uttrykker ganske stor tilfredshet med NGUs tjenester og produkter. Både i spørreundersøkelsen og i intervjuene kommer det imidlertid fram synspunkter om at NGU bør prioritere basisoppgavene høyere.

Kommunene

Kommunesektoren (kommuner og fylkeskommuner) utgjør en viktig brukergruppe, blant annet i forbindelse med den fysiske planleggingen. Tilbakemeldinger fra intervjuene er at kunnskap fra NGU er viktig i kommunenes virksomhet. Intervjuene tyder på at mer bruk av den geofaglige kunnskapen vil bedre for eksempel planleggingsarbeidet.

Konsulentbransjen og oppdragsforskningsinstitutter

Konsulentbransjen, særlig den delen av konsulentbransjen som ofte omtales som rådgivende ingeniører, samt blant andre Norges Geotekniske Institutt (NGI) og Sintef-Bbyggforsk, anvender data og kunnskap produsert av NGU i sine tjenester knyttet til blant annet prosjektering og undersøkelser. Også disse aktørene betrakter NGU som en viktig og kompetent leverandør av kunnskap.

Aktører i denne gruppen uttrykker imidlertid misnøye og bekymring knyttet til det de oppfatter som konkurrerende virksomhet fra NGUs side. Det siktes særlig til at NGU påtar seg oppdrag der kommersielle aktører har et tilbud. Disse aktørene hevder å ha erfaring med at NGU har posisjonert seg på nye områder, innen blant annet geofysiske undersøkelser og grunnvannskartlegging, på en måte som gjorde at kommersielle aktører ikke klarte å tilby prismessig konkurransedyktige tjenester. De er nå bekymret for at tilsvarende skal skje blant annet på felter som miljøgeologi, prøvetaking på deponier, samt kartlegging av skredfare.

Andre offentlige etater og samarbeidspartnere

NGU har i varierende grad samarbeid med andre offentlige etater og institusjoner, herunder Norges vassdrags- og energidirektorat, Oljedirektoratet, Statens forurensnings-tilsyn, Havforskningsinstituttet og Bergvesenet. Med noen av disse har NGU inngått formelle samarbeidsavtaler, mens for andre skjer samarbeidet løpene i tilknytning til prosjekter mv. Det har tidligere vært enkelte konflikter knyttet til grenseflater mellom myndigheter, blant annet når det gjelder grunnvann. Gjennom våre intervjuer og samtaler oppfatter vi imidlertid at disse konfliktene er bilagt. Når det gjelder statens engasjement knyttet til skredforebygging, foregår det nå et arbeid i regi av en interdepartemental arbeidsgruppe.

Forskning

NGUs forskning er positiv for organisasjonen, men samtidig ressurskrevende ved at den legger beslag på mange av de dyktigste folkene. Noen utsagn fra intervjuene kan tyde på at det kan stilles spørsmål ved relevansen av enkelte deler av forskningen for basisoppgavene. Det er viktig for NGU å passe på at forskningsprosjektene er relevante

for basisoppgavene. Forskningen er også viktig for rekrutteringen, ved at den bidrar til å gjøre NGU attraktiv for høyt kompetente kandidater. Ved rekruttering er det viktig å passe på at kandidatene ikke bare er fremragende forskere, men også har en bakgrunn som er relevant for den innsatsen de skal gjøre i tilknytning til basiskartleggingen.

Samfunnsnytt av NGUs virksomhet

Som for annen virksomhet som har et stort innslag av statistikkproduksjon og forskning, er det er ikke mulig å tallfeste nytten av NGUs virksomhet i kroner. Evalueringen tyder imidlertid på at den kunnskapen som produseres når ut til de brukergrupper den er ment å skulle nå ut til. Dette gjelder både industrien, forskningsmiljøer, samt sentrale og lokale myndigheter.

Behov for fokusering og prioritering

De vurderinger og synspunkter som har kommet fram i evalueringen reiser en rekke spørsmål om hvordan NGU skal prioritere sin innsats framover. Spesielt gjelder dette behovet for å sørge for å tilføre basisoppgavene tilstrekkelig med ressurser av høy kvalitet.

Forslag til tiltak

Prioriter basisoppgavene

Vår hovedkonklusjon er altså at NGU bør gi økt prioritet til kjernevirksomheten, det såkalte statsoppdraget. Både den økende etterspørselen etter basistjenestene, og de klare tilbakemeldingene fra brukere og samarbeidspartnere om at disse oppgavene bør prioriteres, støtter opp under denne konklusjonen.

En økt prioritering av basisoppgavene vil trolig også redusere grenseflateproblematikken knyttet til de markedene der det er kommersielle aktører.

Vårt inntrykk er at NGUs nye ledelse allerede har gitt basisoppgavene høy prioritet. Vi tror imidlertid at det vil ta noe tid, og kreve en særskilt innsats fra ledelsen, før denne nye linjen har fått fotfeste i alle deler av organisasjonen.

Avgrensning mot og dialog med konsulentbransjen og oppdragsforskningsinstituttene

NGU bør klarere avgrense seg mot å ta oppdrag som er i konkurranse med kommersielle aktører. Dette er ikke alltid like enkelt, men det bør ligge i NGUs "ryggmargsrefleks" at de sjekker grundig om det er kommersielle aktører som kan løse oppgaven, før de begir seg inn på å utvikle eller akseptere prosjekter. På den annen side finnes eksempler på at metodeutvikling i NGUs regi har bidratt til å skape nye produkter og markeder for konsulentbransjen. Vi tror mye av de konfliktene som har oppstått på dette feltet kunne ha vært avverget med en bedre løpende dialog mellom NGU og bransjen. NGU bør ta ansvar for å etablere en slik dialog. Dette kunne for eksempel skje gjennom å etablere et kontaktforum mellom NGU og konsulentbransjen. Et slikt forum bør møtes minst en gang årlig, og blant annet ha metodeutvikling, kvalitetssikring, avklaring av grenseflater, samt utveksling av informasjon om prioriteringer og planer på dagsorden.

Markedsfør basistjenestene bedre mot kommunesektoren

Kommunesektoren er en brukergruppe som trolig ikke utnytter tilgjengelig kunnskap fra NGU godt nok. Vi tror en bedre markedsføring rettet mot kommunesektoren vil kunne bidra til at NGUs tjenester bli bedre utnyttet av denne sektoren.

1 Innledning

1.1 Bakgrunn

NGU er et forvaltningsorgan med vel 200 ansatte, og har som kjerneoppgave å produsere og distribuere basiskunnskap om Norges berggrunn, løsmasser, grunnvann og mineralressurser. NGU forvalter ikke regelverk og har ingen tilsynsoppgaver.

NGU skal bidra til å dekke samfunnets behov for geologisk basiskunnskap gjennom å etablere og drifte nasjonale databaser. NGU skal produsere den grunnleggende geologiske viten før andre kommer inn for å gjøre mer detaljerte undersøkelser og analyser før prosjekter igangsettes. Innsamling av data skjer både ved egen kartlegging, kartlegging samfinansiert med kommuner, bedrifter og andre etater og ved at data blir overført til NGU fra universiteter, industri og konsulentfirmaer. Gjennom nettportaler distribueres data til næringsliv, offentlig forvaltning og allmenhet. Informasjonen bidrar til å gi et bedre beslutningsgrunnlag for arealplanlegging og ressursforvaltning. Kombinasjonen av kunnskapsforvaltning og forskningskompetanse er viktig for å kunne omforme data til hensiktsmessig informasjon for brukerne, og for å kunne nytte riktige innsamlingsmetoder. Geologisk kunnskap utvikles i samspillet mellom forskning og anvendelse. I 2005 ble 30 prosent. av NGUs virksomhet karakterisert som forskning og utvikling ved innrapporteringen til den offisielle forskningsstatistikken.

NGUs kjernevirksomhet (statsoppdraget) utføres på oppdrag fra NHD. Statsoppdraget omfatter datainnsamling og drift av de nasjonale databasene, herunder forskning og rådgivning knyttet til databasevirksomheten. Statsoppdraget hovedsakelig finansiert med bevilgning over statsbudsjettet og utgjør 70-75 prosent. av NGUs budsjett. En del oppgaver består av prosjekter med samfinansiering fra prosjektdeltagerne. Øvrige oppdrag fullfinansieres av oppdragsgiver. Samfinansiering brukes på områder av interesse både for kunden og det offentlige.

NGU har et omfattende samarbeid med andre etater og institusjoner. De viktigste brukerne av NGUs produkter og tjenester er planleggere i kommuner og fylkeskommuner, industribedrifter, konsultentselskaper, departementer og direktorater og skoler/universiteter.

NHD gjennomfører jevnlig evalueringer av virksomheter innenfor departementets arbeidsfelt. Den siste større evalueringen av NGU ble gjennomført i 1995.

1.2 Evalueringsmandat

Det overordnede formålet med evalueringen er å få frem hvor godt NGUs kompetanse, produkter og tjenester er tilpasset samfunnets og brukernes behov. Det er viktig at NGU har evne til å tilpasse virksomheten til fremtidsbehovet. Evalueringen skal gi systematisk kunnskap om samfunnsmessige resultater og effekter av de siste årenes ressursbruk og prioriteringer, og styrke NHDs grunnlag for å kunne vurdere om de midlene som stilles til NGUs disposisjon utnyttes effektivt og målrettet. Evalueringen skal sette departementet og NGU bedre i stand til foreta riktige prioriteringer i årene fremover.

Det legges derfor vekt på at evalueringen skal gi bedre kunnskap innenfor følgende tre områder:

- NGUs samarbeid, grenseflater og eventuelle overlappinger i forhold til andre institusjoner.
- Samfunnsnyten av NGUs virksomhet, dvs. gi systematisk kunnskap om samfunnsmessige resultater og effekter av de siste årenes ressursbruk og prioriteringer, herunder en vurdering av innretning og nytteverdi av NGUs FoU.
- Fremtidsbehovet for NGUs produkter og tjenester, dvs. gi et grunnlag for å kunne vurdere omfang, gjennomføring og finansiering av virksomheten fremover, herunder bruken av statsoppdraget, samfinansiering og oppdragsvirksomhet.

NGUs samarbeid, grenseflater og eventuelle overlappinger i forhold til andre institusjoner

Målet er å få en vurdering av NGUs samarbeid, grenseflater og eventuelle overlappinger i forhold til andre offentlige etater, forskningsstiftelser og konsulentselskaper. Problemstillingene det skal svares på er:

- Mulige uheldige/heldige overlappinger i arbeidsoppgaver i forhold til andre offentlige etater, eksempelvis på grunnvannsområde og kartlegging av norsk sokkel.
- NGUs grenseflater i forhold til konsulentbransjen, forskningsstiftelser og næringslivet.

NGU har samarbeidsavtaler med Oljedirektoratet, Norges vassdrags- og energidirektorat, Bergvesenet, Statens Vegvesen Vegdirektoratet, Norsk institutt for jord- og skogkartlegging, Statens kartverk, Havforskningsinstituttet og Norges Geotekniske Institutt.

NGU har også en god del samarbeid med etater som Direktoratet for naturforvaltning, Statens forurensningstilsyn, Statens Strålevern, Norsk Polarinstitut, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap og universitetene. Det samme gjelder flere forskningsstiftelser og konsulentselskaper.

Det ventes at konsulenten gjennom dialog med disse skal gi svar på de foran nevnte problemstillingene.

Det er ønskelig med konkrete avgrensingsforslag og prioriteringer både når det gjelder overlappinger i forhold til andre etater og grenseflater i forhold til private aktører.

Samfunnsnyten av NGUs virksomhet

Det er viktig å få en vurdering, og så godt som mulig, en dokumentasjon av samfunnsnyten av NGUs virksomhet. ECON skal i denne sammenheng vurdere datakvalitet, og i hvilken grad brukerne etterspør og gjør seg nytte av den informasjonen som ligger i NGUs databaser.

Under samfunnsnyten skal også innretningen og nytten av NGUs FoU vurderes. Problemstillingene det skal svares på er om NGUs forskning:

- er innenfor eller utenfor kjernevirksomheten
- får frem annen vesentlig informasjon, for eksempel innen miljøområdet.

Fremtidsbehovet for NGUs produkter og tjenester

Etterspørselen etter geovitenskapelig kunnskap vil variere med endringer i næringsstrukturen, teknologiutvikling, miljøutfordringer og nye behov innen offentlig forvaltning. Brukerne av geologisk informasjon og kunnskap vil avgjøre NGUs videre utvikling. Det blir derfor svært viktig å skaffe seg en oversikt og forståelse av brukernes langsiktige behov. Det er ønskelig med konkrete anbefalinger for arbeidet fremover, eksempelvis bør en se nærmere på arbeidet på fastlandet versus havområdene i nord.

I tilknytning til disse problemstillingene skal konsulenten også vurdere bruken av statsoppdraget, herunder hvilke typer arbeidsoppgaver NGU kan samfinansiere og hvilke typer oppdrag med full eksternt finansiering som NGU kan påta seg. Konsulenten skal samtidig drøfte de faglige og økonomiske prioriteringene som er gjort de siste 10 årene, og komme med konkrete anbefalinger for arbeidet fremover. I den forbindelse skal konsulenten også vurdere mulighetene for økt brukerfinansiering. Dette gjelder særlig områder som er av betydelig interesse for privat virksomhet, eksempelvis kartlegging og forskning i tilknytning til olje- og mineralressursene.

1.3 Metode

Evalueringen startet opp i juni og ble avsluttet i desember 2007. De viktigste elementene i evalueringen har vært:

- Dokumentgjennomganger
- Intervjuer og samtaler
- Brukerundersøkelse.

De viktigste skriftlige kildene er listet opp i referanselisten. En liste over intervjuobjekter er gitt i vedlegg 1. Resultatene fra brukerundersøkelsen mot bergverksnæringen er gjengitt i kapittel 3.

1.4 Tidligere evalueringer og virksomhetsgjennomganger

Statskonsults evaluering (1995)

Statskonsult gjennomførte i 1995 på oppdrag av Nærings- og Energidepartementet en evaluering av NGUs virksomhet, og intervjuet blant annet representanter for noen av brukerne. En nordisk fagekspertkomité gjennomgikk et utvalg av NGUs skriftlige produkter og ga en vurdering av faglig kvalitet og relevans, se Statskonsult (1995).

Hovedinntrykket fra evalueringen er at brukerne har et positivt syn på NGUs arbeid. Statskonsult peker på at NGU på mange måter er en nøkkelinstitusjon for bergverksbransjen, og produserer informasjon som både er av høy kvalitet og som kan nyttiggjøres. I evalueringen kommer det også fram at bransjen oppfatter kontakten med NGU som god, selv om informasjonen til tider kan være vanskelig tilgjengelig. Det blir også bemerket at det kan være for stor treghet når det gjelder produksjon av nødvendig informasjon. Den direkte nytten av NGUs virksomhet blir hovedsaklig knyttet til spesifikt kartleggingsarbeid. Evalueringen peker også på at NGU synes å ha en tendens til å orientere seg mot brukere som kan bidra økonomisk til de undersøkelsene som skal

gjøres. Bransjen peker i evalueringen også på at NGUs markedsmessige vurderinger av lønnsomheten ved å utvinne ulike forekomster ikke alltid stemmer med virkeligheten.

Fagekspertkomiteen gir en positiv vurdering av den faglige kvaliteten på det arbeidet som NGU har utført. Produksjonen vurderes for en stor del som relevant for oppdragsgiverne, og kvaliteten er godt tilpasset til oppdragets/oppgavens formål. NGU synes i følge komiteen i stor grad å være preget av å drive med anvendt forskning ved at arbeidene i mindre grad fører til ny teoretisk og metodologisk kunnskap.

Evalueringen anbefaler at NGU bør:

- Bli bedre til å gi resultatene av sitt arbeid en form som blir forstått både av profesjonelle brukere og allmennheten
- Bli bedre til å få fram sine kunnskaper for potensielle brukere, bl.a. burde mange kommuner i større grad kunne nyttiggjøre seg NGUs produkter.
- Vurdere sin markedsføringsstrategi
- Vurdere om det skal tas markedspris for tjenestene, ettersom det kan se ut til at NGU er for billig i forhold til private konkurrenter
- Vurdere finansieringsprofil på sine samarbeidsprosjekter
- Sette en klarere grense for hvilke typer oppdrag institusjonen skal ta på seg, og hvilke som bør overlates til private firmaer
- Søke å initiere tverrfaglige og tverrinstitusjonelle samarbeidsprosjekter
- Ved utformingen av det neste fylkesprogrammet vurdere om en mer selektiv kartleggingsstrategi bør velges i steder for å kartlegge hele fylket
- Mer kritisk vurdere grunnlaget for sine markedsmessige vurderinger
- Vurdere å legge om til en mer forsiktig strategi for å fremme bruken av grunnvann som kilde for vannforsyning i Norge
- Holde fram med sitt bistandsarbeid.

Etatsgjennomgang av NGU (2003)

Den siste etatsgjennomgangen av NGU i samarbeid med Nærings- og handelsdepartementet ble foretatt i 2003, se NGU (2003). Formålet var å gjennomgå NGUs rolle og profil ut fra brukernes behov for NGUs tjeneste og teknologiske og ideologiske endringer i samfunnet, og synliggjøre denne rollen og profilen for berørte myndigheter og andre aktører.

NGU (2003) peker på at NGUs rolle kan sees på som "geologiens Statistisk sentralbyrå". De forskjellige lands geologiske undersøkelser er primært datainnsamlere og dataforvaltere, men utfører også en god del forsknings- og rådgivningsvirksomhet. NGU skal dekke samfunnets behov for geologisk basiskunnskap. Andre statlige etater av tilsvarende type er for eksempel Statens kartverk, Havforskningsinstituttet og Norsk institutt for jord- og skogkartlegging. En viktig grunn for å ha slike forvaltningsorganer er at den samme informasjonen har flere brukere, slik at det blir en samfunnsmessig gevinst ved å samle dataene ett sted. Det vil dessuten ta for lang tid å samle inn data hver gang et behov for spesifikk kunnskap melder seg.

I følge NGU (2003) vil det i økende grad blir brukerne av geologisk informasjon og kunnskap som avgjør NGUs videre utvikling. En forståelse av brukernes langsiktige

behov er derfor svært viktig. I den forbindelse er det vesentlig å sikre at NGUs langsiktige kompetanse på sentrale områder ikke bygges ned. NGUs kjernevirksomhet er bearbeiding og forvaltning av innsamlede geologiske data. På dette området har institusjonen en monopolrolle. Denne virksomheten må være basert på høy geofaglig kompetanse og høy teknologisk standard. NGU vil de nærmeste årene fortsette prioriteringen av arbeidet med de nasjonale databasene og internettportalene.

Det heter videre i gjennomgangen at NGUs nasjonale databaser og nettportaler fra disse bør være et fellesgode som tilrettelegges for offentlig forvaltning, næringsliv og allmennhet på brukernes premisser. NGU bør påta seg den regionale kartleggingen av mineralressursene i de norske polarområdene. På lengre sikt er det naturlig at også den øvrige geologiske kartleggingen i polarområdene samordnes med kartleggingen på fastlandet. Det understrekes at NGUs hovedfinansiering er statsoppdraget, samtidig som etaten bør arbeide for å opprettholde samfinansieringen på dagens nivå. NGU skal ikke konkurrere med private firmaer på det innenlandske anbudsmarkedet. Det heter også at NGU bør fortsette med prosjekter i bistandsland. En eventuell økning i NGUs oppdragsvirksomhet må komme i bistandsland.

2 NGUs virksomhet

2.1 NGUs mandat

Norges geologiske undersøkelse (NGU) er et forvaltningsorgan som produserer kunnskap om Norges berggrunn, løsmasser, grunnvann og mineralressurser. NGU skal bidra til å dekke samfunnets behov for geologisk basiskunnskap gjennom å etablere og drifte nasjonale databaser, og er faginstans for departementene i geofaglige spørsmål. NGU er en etat under Nærings- og handelsdepartementet (NHD).

NGUs virksomhetsidé er sammenfattet i begrepet «*Geologi for samfunnet*», og virksomheten er rettet inn mot de tre hovedmålene:

- Økt verdiskaping basert på mineralske ressurser
- Bedre kunnskap om natur og miljø
- Bedre planlegging og arealforvaltning.

NGU har som hovedoppgaver å samle, bearbeide og formidle kunnskap om de fysiske, kjemiske og mineralogiske egenskapene til landets berggrunn, løsmasser og grunnvann. De viktigste brukerne av NGUs tjenester er industrien, kommuner og fylkeskommuner. I sitt arbeid skal NGU legge hovedvekt på brukernes behov for:

- Oppbygging, drift og vedlikehold av nasjonale databaser og kartverk om geologiske egenskaper og prosesser. NGU drifter i dag ca. 25 databaser
- Geologisk kartlegging av Norges land- og sjøområder
- Anvendt forskning og metodeutvikling
- Rådgivning og informasjon.

Innsamling av data skjer både ved egen kartlegging, kartlegging samfinansiert med kommuner, bedrifter og andre etater, og ved at data blir overført til NGU fra universiteter, industri og konsulentfirmaer. Generelt er arbeidsoppgavene innenfor NGUs ansvarsområde av regional karakter. Ansvarer går bare fram til påvisning og karakterisering av en forekomst, f. eks. en mineral- eller grunnvannsføremst, eller et fareområde (aktsomhetsområde), f. eks. skred-, radon- eller jordforurensningsfare. Den detaljerte oppfølgingen av en forekomst eller et fareområde er et oppdrag, som ikke kan delfinansieres fra bevilgningen over statsbudsjettet. Dersom et oppdrag legges ut på det innenlandske anbudsmarkedet, skal NGU ikke delta i anbudskonkurranse med private firmaer.

2.2 Organisasjon

NGU har i dag i overkant av 200 årsverk. Etaten har hovedsete i Trondheim, et avdelingskontor i Tromsø og et prøvelager på Løkken med bl.a. et nasjonalt arkiv for borkjerner. Etaten er organisert i tre avdelinger (Informasjonsavdeling, Geofaglig avdeling og Administrasjonsavdeling) og ledes av en administrerende direktør med en ledergruppe bestående av avdelingslederne og administrerende direktør. Avdelingene er delt inn i arbeidslag med ansvar for ulike arbeidsområder. Kartleggings- og analysearbeidet foregår i geofaglig avdeling.

2.3 Strategi og virksomhetsområder

De tre hovedmålene kan deles inn i følgende virksomhetsområder:

2.3.1 Økt verdiskaping basert på mineralske ressurser

Utvikling av bergindustrien

NGUs målsetting er å bidra til økt kunnskap om mineralressurser som grunnlag for fortsatt utvikling av bergindustrien, og for å sikre at mineralressursene ivaretas bedre i arealplanleggingen.

Bergindustrien omfatter virksomheter som lever av å ta ut og bearbeide mineraler og bergarter fra fast fjell eller løsmasser. Det skilles mellom fem ulike grupper råstoffer:

- *Industrimineraler*, dvs. ikke-metalliske mineraler som bl.a. kalkstein, kvarts og nefelinsyenitt. Disse tas ut en rekke steder i Norge, og benyttes som industriråstoff i inn- og utland.
- *Byggeråstoffer*, dvs. sand, grus, pukk og leire som benyttes til bygging av veger, bygninger, jernbanetraseer, plattformer m.m. Råstoffene tas ut over hele landet, helst så nær brukeren som mulig.
- *Naturstein*, dvs. bergarter som kan deles opp til plater, blokker og emner av forskjellig slag. De kan benyttes til blant annet kledning av gulv, vegg og tak, murestein og gravmonumenter. Larvikitt, granitt og skifer er kjente norske natursteinstyper.
- *Metalliske malmer*, dvs. jern, nikkell og titan som videreforedles til ulike metaller. Det er i dag kun to malmgruver igjen i Norge, og disse tar ut ilmenitt og jernmalm.
- *Energimineraler*, dvs. steinkull som tas ut på Svalbard.

Denne delen av NGUs virksomhet har hatt økt fokus på nett-tilgjengelige databaser for metaller, grus og pukk, naturstein og industrimineraler.

Sokkelgeofysikk

NGU kartla fra 1963-1975 kontinentalsokkelen basert på flymålinger av variasjoner i magnetisme. En rekartlegging av undergrunnen i norskehavet basert på målinger av magnetisme, tyngde og varmestrøm er på ny blitt en viktig oppgave for NGU de seinere årene. Oljeindustrien trenger mer informasjon om de dypere deler av kontinentalsokkelen for å kunne forstå fundamentale prosesser som landheving, bassengdannelse og temperaturutvikling. Denne kunnskapen er vesentlig for å kunne definere de mest lovende områdene for eventuelle funn av petroleumforekomster.

2.3.2 Bedre planlegging og arealforvaltning

Fjellanlegg og grunnvarme

Ved bygging av tunneler og andre anlegg i fjell, utbygging av grunnvarme, deponering av radioaktivt og annet avfall trengs kunnskap om de geologiske forholdene. Årlig bygges om lag 40 km tunneler i Norge. NGU bygger opp en database som inneholder informasjon om bergartenes kvalitet, oppsprekking, bevegelser, vanngjennomstrømming og stabilitet til bruk for utbyggere og konsulenter for å bidra til mindre risiko ved utbygginger. I denne sammenheng er det gjennomført et større prosjekt i Oslo-

regionen hvor et større areal er kartlagt geofysisk med fly, og en ny tolkningsmetodikk har gjort det mulig å påvise dypforvittringer som har vært årsak til betydelige tunnelproblemer i regionen.

Grunnvarme er energi lagret i berggrunn, grunnvann og sedimentære avsetninger. Energien kan utnyttes direkte eller benyttes sammen med en varmepumpe. En av NGUs oppgaver er å kartlegge muligheten for energiuttak fra grunnen. NGU har kartlagt potensialet i en del tettsteder rundt om i landet.

Forurensning (miljøgeokjemi)

Regionale geokjemiske studier gir grunnleggende kunnskap om hvordan konsentrasjonen av ulike grunnstoff varierer over store områder. Ulike prøvemedia benyttes, f.eks. jord, sedimenter, vegetasjon, berggrunn og vann. Dataene blir vanligvis presentert i form av geokjemiske kart i et geokjemisk atlas. Detaljert informasjon om den naturlige variasjonen i geokjemisk bakgrunn er nyttig innenfor en rekke områder, som for eksempel regionale forurensningsstudier, ressursleting og geomedisinske studier. Kartleggingsprinsippene som er utviklet for den regionale geokjemiske kartleggingen har også blitt tatt i bruk for systematisk kartlegging av forurensning av bygrunn.

NGUs virksomhet innenfor dette området har blant annet omfattet følgende:

- *Kartlegging av forurenset byjord.* NGU har kartlagt forurensningen av byjord i Bergen, Oslo, Trondheim og Tromsø. NGU arbeider med en mal for hvordan tilsvarende prosjekter skal gjennomføres i andre byer.
- *Jordforurensning i barns lekemiljø.* NGU har stor fokus på sammenhengen mellom helserisiko og eventuell jordforurensning i de områdene man har utført miljøundersøkelser. Her har NGU samarbeidet nært med Nasjonalt folkehelseinstitutt. NGU har foretatt grundige undersøkelser av jord og sand i en rekke barnehager i Bergen, Orkdal, Troms og Oslo. Dette har resultert i regjeringens handlingsplan for opprydding av jordforurensning i barns lekemiljø, som SFT nå følger opp.
- *Radonkartlegging.* NGU har også utarbeidet radonfarekart i Oslo-området, i samarbeid med Statens Strålevern.

Det kan bemerkes at NGU, ved å ha beveget seg inn på området kartlegging av forurenset jord, har beveget seg inn på et arbeidsfelt som dreier seg om kartlegging av menneskeskapt forurensning.

Skred

Skred omfatter jord-, fjell-, kvikkleire- og snøskred. Norge har vært rammet av en rekke ulykker innenfor alle disse typene av skred med bl.a. tap av menneskeliv. Et endret klima vil medføre økt skredaktivitet. Enkelte mener derfor at det er viktig å få kartlagt skredutsatte områder for bl.a. å forebygge nye ulykker.

En rekke etater som har ansvar for skred samarbeider gjennom prosjektet Nasjonal skredatabase, hvor informasjon om skred er samlet (www.skrednett.no). Tjenesten er et resultat av samarbeid mellom NGU, Statens kartverk, NGI, NVE, NTNU, SINTEF, Vegvesenet, Jernbaneverket, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, Forsvaret og flere kommuner. NGU har koordineringsansvaret for prosjektet. I 2004 fikk NGU et koordineringsansvar for skredfarekartleggingen i Norge.

Grunnvann

I Norge utgjør grunnvann bare ca 15 prosent av vannforsyningen. Bruken av grunnvann i spredt bebyggelse øker av vannkvalitetsmessige og hygieniske årsaker, og fordi grunnvannsforsyning ofte er økonomisk gunstig. I tillegg benyttes grunnvann til mineralvannsproduksjon, innen akvakultur og til energiproduksjon ved bruk av varmpumper.

NGU er den nasjonale fagmyndigheten for kunnskap om grunnvann, med ansvar for kartlegging av grunnvannsressurser og den Nasjonale grunnvannsdatenbanken (GRANADA). Som vassdragsmyndighet etter Vannressurslovens § 46 skal NGU samle inn brønndata og rapporter om grunnvannsundersøkelser, og formidle kunnskap om grunnvannet til brukere i offentlig og privat sektor (www.grunnvann.no).

For å stimulere til økt bruk av grunnvann er det i regi av NGU gjennomført regionale og nasjonale kartleggingsprosjekter av grunnvannsressurser hovedsakelig i løsmasser.

2.3.3 Bedre kunnskap om natur og miljø

Regional kartlegging

NGU bidrar til bedre kunnskap om jordas oppbygging og naturlige kjemiske sammensetning for å vurdere miljøtilstanden og utvikle nye georesurser. Berggrunnen i hele landet er kartlagt i målestokk 1:250 000, og det arbeides med å slutføre løsmassekartleggingen og sammenstille data for en landsdekkende, sømløs database i målestokk 1:250 000. For 54 prosent av landarealet er berggrunnen kartlagt i målestokk 1:50 000. Det arbeides nå med en nykartlegging av berggrunnen i Oslo-regionen i denne målestokken. For løsmassene er 29 prosent av landarealet kartlagt i målestokk 1:50.000 og 3 prosent i målestokk 1:20.000.

Gjennom NGU Digital (2001-2005) har NGU brukt betydelige ressurser for å gjøre de analoge berggrunns- og løsmassekartene (dataene) digitale. Det samme gjelder også eldre analoge data som naturlig bør inngå i andre av NGUs nasjonale databaser. NGUs databaser er integrert i det samordnede opplegget Norge Digital. Staten samler systematisk inn og analyserer løsmasse- og bergartsprøver fra hele landet. Målet er at 60 prosent av prøvene som skal tas er samlet inn innen utgangen av 2007.

Maringeologi

Norge har store naturressurser i kyst- og havområdene som ivaretas av ulike organer i statsforvaltningen, i fylkene og kommunene. NGUs oppgaver innenfor dette området er gjennom kartlegging og studier av norske kyst- og havområder å bidra til den overordnede nasjonale målsetting om et rent og rikt hav. NGU har blant annet et eget forskningsfartøy som benyttes for de ulike aktivitetene.

Følgende aktiviteter er sentrale:

- *Havbunnskartlegging.* Dette er kartlegging av sedimentfordelingen på bunnen, sedimentenes fysiske og kjemiske egenskaper, samt dagens sedimentasjonsmønster. Dette benyttes bl.a. til kartlegging av forholdet mellom bunntyper (f.eks. leire, sand, grus eller fjell) og forskjellige levende organismer, som er viktig informasjon for fiskeri- og havbruksnæringen. Denne kartleggingen gjennomføres innen rammen av MAREANO-programmet sammen med Havforskningsinstituttet og Statens Kartverk Sjø, og med en separat bevilgning over statsbudsjettet for å

følge opp st.meld nr 8 (2005-2006) *Om helhetlig forvaltning av det marine miljø i Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten.*

- *Maringeologisk kystnær kartlegging.* I tillegg kan en kartlegge geologiske ressurser i kystnære områder, for eksempel hvor en har skjellsand eller sand- og grusforekomster. Andre bruksområder er innen stabilitetsvurdering som kan være viktig for bl.a. undersjøiske rør og ledninger, og innen bygg og anlegg (for eksempel dybde til fjell og sedimenttype for fundamentering).
- *Skredfare og stratigrafi.* NGU har de siste årene arbeidet med kartlegging av sedimentrekkefølge (stratigrafi), blant annet som grunnlag for vurdering av skredfare på den norske kontinentalsokkelen. Dette arbeidet har særlig konsentrert seg om den midtnorske sokkelen, hvor det har gått flere store ras i løpet av de siste 10 000 år.
- *Lagring av CO₂.* Siden 1998 har NGU deltatt i kartlegging av lagringspotensialet for CO₂ i Norge. Arbeidet har skjedd i EU-prosjekter, i nært samarbeid med oljeselskaper og geologiske undersøkelser fra andre europeiske land.
- *Gasshydrater.* NGU driver forskning på gasshydrater og grunn gass under havbunnen. Forekomst av gasshydrater kan ha betydning for sjøbunnsstabilitet, klimautvikling og økologi på havbunnen, samtidig som den betraktes som en geologisk ressurs på grunn av det høye metaninnholdet. Informasjonen fra disse undersøkelsene benytter oljeindustrien seg av ved leting etter hydrokarboner.

Landskap og fortidens klima

Dette arbeidet fokuserer i) på hvordan overflateprosesser som is, vind og rennende vann påvirker landskapsutvikling, og ii) på den naturlige komponenten av jordas klimautvikling. Det siste blir gjort for å forstå naturens egne grensebetingelser, og for å kunne skille mellom naturlig og menneskeskapt klimautvikling. Landskapsutvikling studeres både for å forstå hva som er de landskapsdannende prosessene, og for å se hvordan menneskets bruk påvirker landskapet. Brukere av kunnskapen er det offentlige, industrien og publikum.

Geodynamikk

NGU utvikler økt kunnskap om platebevegelser og jordas utvikling. Modellering av kontinentbevegelser utføres i samarbeid med oljeindustrien, og bidrar til kunnskap som brukes i industriens leting etter ressurser. Det har i de seinere årene blitt arbeidet spesielt med modellering av Nord-Atlanteren og Barentshavet.

Skorpeprosesser

NGU bidrar til å øke kunnskapen om utviklingen av havbunns- og kontinentalskorpen i Atlanterhavsområdet for å kunne forstå prosesser bak dannelsen av malm- og petroleumsforekomster. Brukere av kunnskapen er hovedsakelig petroleumsindustrien og annen industri.

2.4 Hvordan arbeider NGU?

Brukergrupper

De fire hovedgruppene av brukere er:

- *Offentlig forvaltning*, herunder kommuner, fylker, statlige etater og departementer
- *Næringslivet*, hovedsaklig bergindustrien, oljeindustrien og konsulentfirmaer
- *Forskningssektoren*, herunder universitetene og andre forskningsinstitutter, Norges forskningsråd m.m.
- *Allmenheten*.

Tjenester

Overfor disse brukerne tilbyr NGU en rekke produkter og tjenester. Disse kan deles i to hovedkategorier:

- *Tilgang til databaser*, inkludert publikasjoner og kart. De fleste databasene er nå tilgjengelig via internettportaler.
- *Andre tjenester*, som omfatter gratis rådgivning som ikke tar vesentlig mye tid ('spør en geolog'), og fullt ut betalte eller delfinansierte tjenester gjennom oppdrag og samfinansieringsprosjekter.

NGU tilbyr også i noen grad laboratorieanalyser. NGU driver også i betydelig grad ekstern informasjonsvirksomhet gjennom foredrag, undervisning, populærvitenskapelige publikasjoner, tema-artikler, ulike informasjonsbrosjyrer m.v. I tillegg kommer eksterne rapporter fra ulike prosjekter og artikler publisert i internasjonale forskningstidsskrifter. En rekke NGU-medarbeidere har også faglige verv i nasjonale og internasjonale komiteer og komiteer. Flere forskere har også bistillinger ved universitetene.

Samarbeid med andre etater og organer

NGU driver et utstrakt samarbeid med andre etater og institusjoner. Etaten har formelle samarbeidsavtaler med Statens kartverk, Statens Vegvesen, Vegdirektoratet, Oljedirektoratet, Norges Geotekniske Institutt (med delavtaler om skred og skredkartlegging), Forsvarets forskningsinstitutt, Norges vassdrags- og energidirektorat, Norsk institutt for jord- og skogkartlegging, Statsskog SF om etablering av felles ressursdatabase for mineralske ressurser, Stranda kommune (på vegne av Åknes/Tafjord-prosjektet), Universitetssenteret på Svalbard, og Bergvesenet. Det er også inngått en egen avtale mellom NGU, Oljedirektoratet og Statens kartverk om forvaltning av gravimetri- og magnetometridata. Videre finnes det en egen avtale mellom NGU, Havforskningsinstituttet og Statens sjøkartverk om marin arealdatabase for norske kyst- og havområder (Kartleggingsprogrammet MAREANO). NGU har også samarbeidsavtaler (Memorandum of Understanding) med Federal Agency of Mineral Resources of Russia og US Geological Survey.

Samarbeidsavtalene med de norske institusjonene beskriver hvor etatene har beslektede eller til dels overlappende ansvarsområder og aktiviteter når det gjelder datainnsamling, forskning m.v., og definerer nærmere hvordan man skal samarbeide for å løse disse oppgavene. Avtalene inkluderer også opprettelse av samarbeidsråd mellom NGU og hver enkelt avtalepartner.

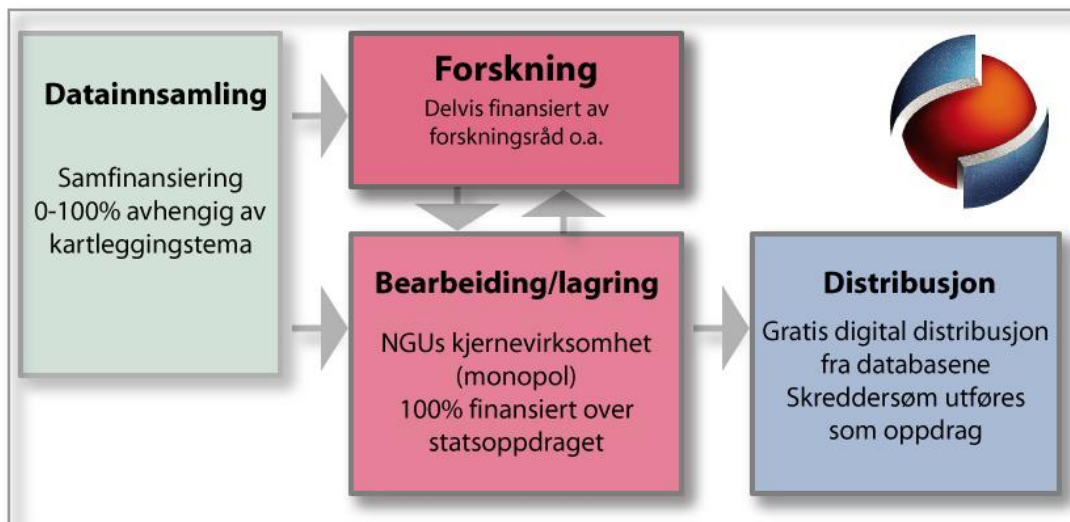
2.5 Finansiering

2.5.1 Hovedfinansieringskilder for ulike oppgaver

Hovedoppgaver og kilder

NGUs hovedvirksomhet er datainnsamling, bearbeiding og lagring av resultatene i nasjonale databaser, distribusjon og forskning.

Figur 2.1 NGUs hovedoppgaver og finansieringsmåter

Kilde: NGU

St.prp. nr 1 (Statsbudsjettet) definerer følgende tre hovedtyper prosjekter for NGU:

- Statsoppdraget
- Samfinansieringsprosjekter
- Oppdrag.

NGU har inntil 2007 vært involvert i bistandsvirksomhet, som i henhold til retningslinjene fra 2005 skal være 100 prosent oppdragsfinansierte. Kun 61 prosent av NGUs bistandsvirksomhet ble oppdragsfinansiert i 2005. Dette skyldes at NGU undervurderte arbeidsomfanget, og at antall timer derfor ble budsjettet for lavt. Før NGU inngår avtaler om eventuelle nye bistandsprosjekter, skal saken tas opp med departementet (St. prp. nr. 1 (2006-2007) Nærings- og handelsdepartementet). Vi vil ikke gå nærmere inn på NGUs bistandsaktiviteter i denne evalueringen.

Statsoppdraget

Statsoppdraget omfatter oppgavene knyttet til NGUs nasjonale databaser, herunder også tilhørende forskning og rådgiving. Produktene er et kollektivt gode som en rekke brukere kan nytte i ulike sammenhenger (www.ngu.no). NGUs databaser er en del av den nasjonale infrastrukturen innen rammen av Norge Digitalt, jf. st.meld. nr 30 (2002-2003) Norge digitalt – et felles fundament for verdiskaping. Arbeidsoppgavene innenfor statsoppdraget finansieres over statsbudsjettet (bevilgningen over post 01 Driftsutgifter) og fra samfinansiering.

Prosjektene defineres og igangsettes av Nærings- og handelsdepartementet (NHD) og NGU. Dataene fra prosjektene eies og forvaltes 100 prosent av det offentlige.

Samfinansieringsprosjekter

Grunnlaget for gjennomføring av samfinansieringsprosjekter er at prosjektene produserer data som inngår i NGUs nasjonale databaser, eller at prosjektene gir forskningsresultater innenfor de områder hvor NGU har nasjonalt databaseansvar. Prosjektene kan derfor delfinansieres fra statsoppdraget. I perioden 2001 - 1. tertial 2007 bidro finansieringen over NHDs budsjett med 61 prosent av kostnadene forbundet med samfinansieringsprosjekter. Til sammen utgjorde dette 168 millioner kroner i perioden.

Både samarbeidspartner(e) og NHD/NGU skal ha innflytelse på utformingen av prosjektet. Kostnadene fordeles ut fra nytten partene antas å ha av prosjektet.

Dersom resultatene ikke kan offentliggjøres umiddelbart skal resultatene offentliggjøres etter en konfidensialitetsperiode som avhenger av andelen kunden har bidratt med. Perioden kan være inntil 6 år. Ved 50 prosent finansiering fra statsoppdraget bør konfidensialitetsperioden ikke være over 2 år.

Oppdrag

Oppdrag med basis i NGUs kjernevirksomhet skal finansieres 100 prosent av oppdragsgiver. Prosjektene fullfinansieres av oppdragsgiver, inkl. en rimelig fortjeneste til NGU avhengig av mulighetene i markedet. Resultatene eies av oppdragsgiver og behandles konfidensielt ved NGU. Resultater som kan være av interesse for de nasjonale databasene, kan imidlertid ofte frigis etter en viss periode etter tillatelse fra oppdragsgiver.

Et oppdrag bør ikke ha så stort omfang at det kan begrense NGUs forvaltningsoppgaver, og som hovedregel påtar NGU seg ikke oppdrag hvor også oppdragsgiverens navn må holdes hemmelig. Dersom NGU ut fra faglige problemstillinger ønsker å utvide et oppdrag ut over det oppdragsgiver krever/betaler for, skal dette arbeidet defineres som et eget prosjekt eller delprosjekt, og holdes atskilt fra oppdraget.

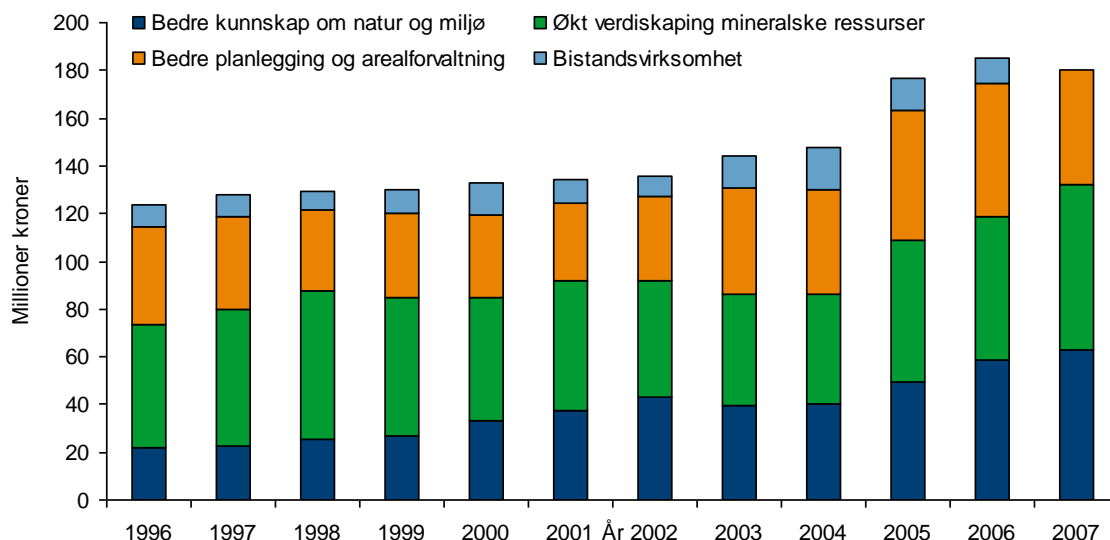
Som nevnt innledningsvis skal NGU ikke delta i anbudskonkurranse med private firmaer. ”Dersom det er fagområder hvor kun NGU innehar spesialistkompetanse, kan etaten påta seg oppdrag” (St. prp. nr. 1 (2006-2007) Nærings- og handelsdepartementet).

2.5.2 Utviklingen i NGUs inntekter

Utviklingen i totalinntektene

Figur 2.2 viser utviklingen i NGUs totale inntekter i perioden 1996-2006 basert på regnskapstall og for 2007 basert på NGUs budsjett. Tallene omfatter både netto-bevilgningen over NHDs budsjett og eksterne inntekter. De årlige regnskapstallene kan avvike noe fra bevilgningen over statsbudsjettet samme år.

Figur 2.2 Utviklingen i NGUs totalinntekter 1996-2007 fordelt på hovedmål.
Millioner kroner, løpende priser

Kilde: NGU

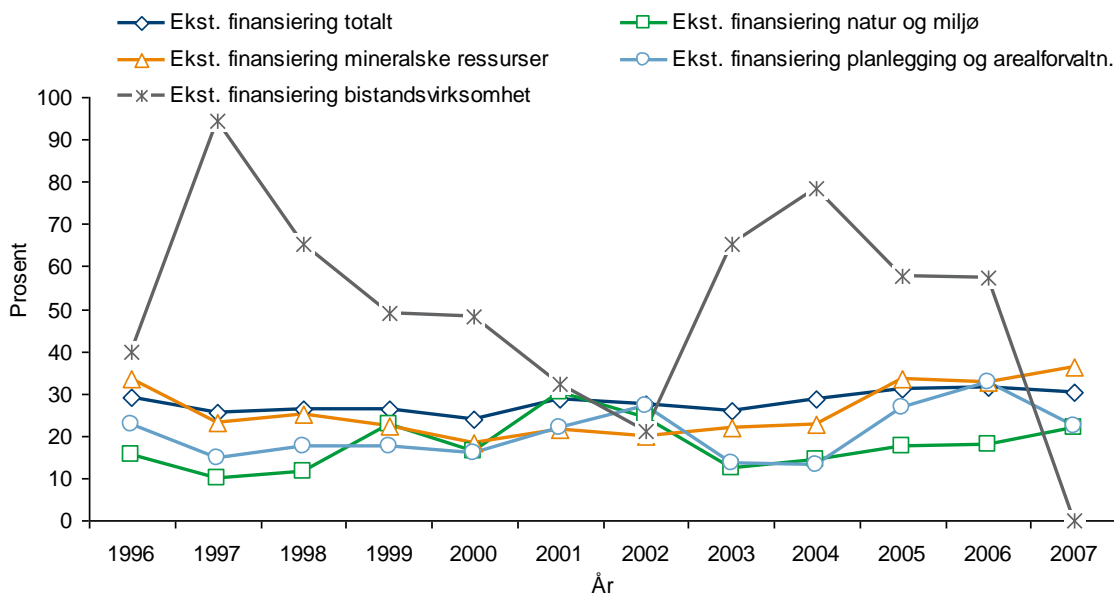
Vi ser av figur 2.2 at totalinntektene i perioden 1996-2002 lå i størrelsesorden 125-135 mill.kr. per år. Fra og med 2005 er regnskapet ført etter periodiseringsprinsippet. I forhold til 2004-regnskapet innebærer dette at statens andel av pensjonskostnadene til Statens pensjonskasse er tatt med i regnskapet, mens refusjoner knyttet til sykefravær og fødselspermisjoner m.v. er tatt ut. Nettovirkningen er en økning i de regnskapsførte beløpene for 2005 og 2006 på 7-8 mill.kr. årlig. Hovedmålet "Økt verdiskaping mineralske ressurser" har i alle årene hatt de største absolutte inntektene. Områdets andel av totalinntektene er imidlertid redusert fra nesten 42 prosent i 1996 til 32 prosent i 2006, men er økt til 38 prosent i budsjettet for 2007. Hovedmålene "Bedre kunnskap om natur og miljø" og "Bedre planlegging og arealforvaltning" har endret sin andel av totalinntektene fra henholdsvis 18 og 33 prosent i 1996 til 32 og 30 prosent i 2006. Dette viser at NGUs virksomhet i perioden 1996-2006 i betydelig grad er dreiet bort fra oppgavene som opprinnelig var etatens viktigste, nemlig å legge grunnlag for økt næringsvirksomhet, og i større grad mot problemstillinger der miljø- og arealmessige forhold ligger til grunn.

Bistandsvirksomheten har ligget på mellom 6-12 prosent av totalinntektene i perioden 1996-2006 for å bli faset helt ut i budsjettet for 2007 i tråd med Stortingets vedtak.

Utviklingen i samlede eksterne inntekter

I figur 2.3 vises utviklingen i de eksterne inntektenes andel av NGUs totalinntekter og av inntektene til de enkelte hovedmålene. De eksterne inntektene stammer fra samfinansieringsprosjekter og oppdrag.

Figur 2.3 Utviklingen i de eksterne inntektenes andeler av NGUs totalinntekter. Prosent

Kilde: NGU

Figur 2.3 viser at de eksterne inntektenes andel av totalinntektene har ligget på rundt 24-31 prosent per år i perioden 1996-2006. Gjennomsnittlig andel eksterne inntekter har vært knapt 28 prosent per år i perioden. Det er en svak tendens til noe høyere andel eksterne inntekter i de seneste årene. De eksterne inntektenes andel har variert mellom 10 og 30 prosent for hovedmålet "Bedre kunnskap om natur og miljø" (gjennomsnitt 18 prosent), mellom 13 og 33 prosent for "Bedre planlegging og arealforvaltning" (gjennomsnitt 21 prosent) og mellom 18 og 36 prosent for "Økt verdiskaping mineralske ressurser" (gjennomsnitt ca. 26 prosent).

De årlige svingningene har imidlertid vært sterkest for bistandsvirksomheten, hvor eksternfinansieringen har ligget på mellom 21 og 95 prosent per år (gjennomsnitt ca. 55 prosent per år for perioden 1996-2006). Denne aktiviteten skulle altså i utgangspunktet være 100 prosent eksternfinansiert.

For enkeltprosjekter innenfor virksomhetsområdene har andelen eksternfinansiering variert betydelig. I følge tall fra NGU var gjennomsnittlig eksternfinansiering av samfinansieringsprosjektene som ble avsluttet i perioden 2001- 1. tertial 2007 på 39 prosent, varierende mellom 13 og 69 prosent. Prosjekter med samfinansiering fra industrien hadde en noe høyere eksternfinansieringsandel enn prosjekter med samfinansiering fra fylker og kommuner.

Tilsvarende hadde oppdrag avsluttet i perioden 2001 - 1. tertial 2007 en eksternfinansiering på 70 prosent. I følge retningslinjene skulle disse prosjektene vært fullfinansiert eksternt. En intern gjennomgang av 42 avsluttede oppdrag viser i følge NGU at det bare ble budsjettert med 95 prosent kostnadsdekning.

Inntektene fra Forskningsrådet og universiteter har økt kraftig

Inntektene fra Forskningsrådet og universitetene har økt kraftig siden 1998, se figur 2.4. Fra rundt 2 millioner kroner i 1998 har disse inntektene økt til over 14 millioner i 2006.

Dette viser at NGU har hatt stor suksess i forskningsmarkedet, blant annet som følge av økt satsing på forskning som krever geologisk kompetanse, og at etaten har fått større forskerkompetanse.

Figur 2.4 *Utviklingen i NGUs inntekter fra Forskningsrådet 1987-2006.
Millioner 2001-kroner*

Kilde: NGU

Inntektene fra industrien utenom oljeselskapene har økt noe

Inntektene fra landbasert industri har også økt noe siden 1987, se figur 2.5. Fra i underkant av 2 mill. kr. i 1987 økte inntektene til ca. 9 mill. kr. i noen år på 1990-tallet, for deretter å falle til rundt 5 mill. kr. i de senere årene.

Figur 2.5 Utviklingen i NGUs inntekter fra industri eksklusive oljeindustrien 1987-2006. Millioner 2001-kroner

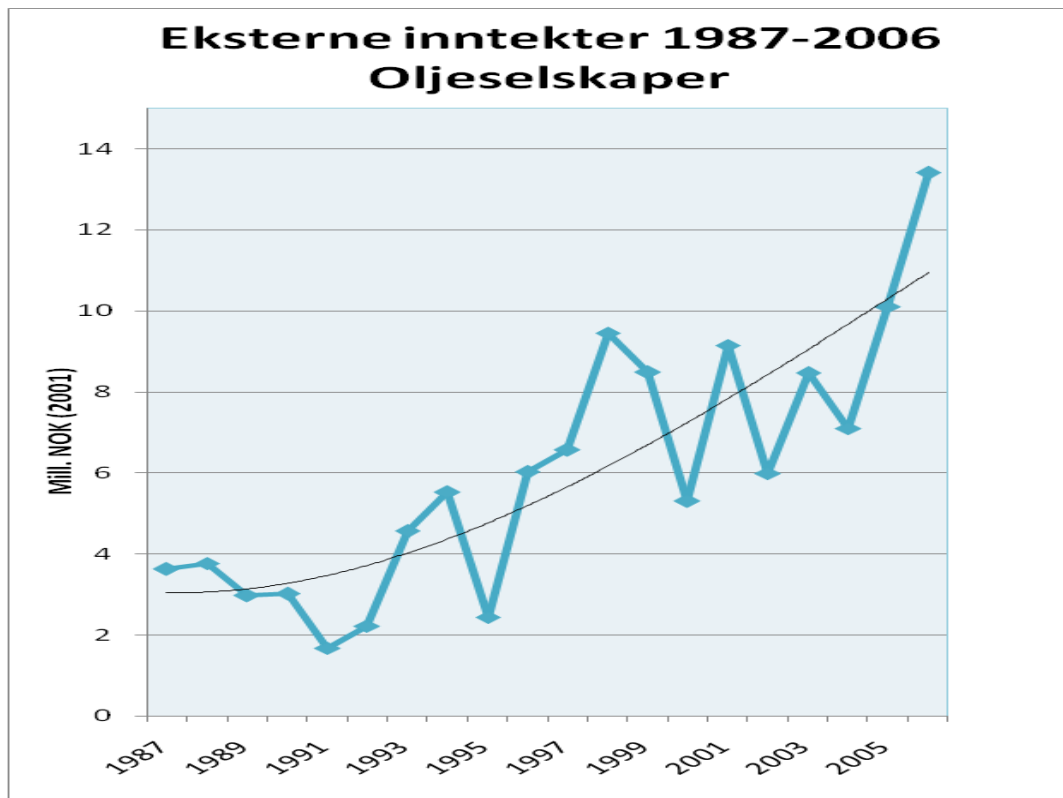

Kilde: NGU

Inntektene fra oljeselskapene har økt kraftig

NGUs inntekter fra oljeselskapene har økt kraftig, se figur 2.6. Inntektene har økt fra ca. 3 mill. kr. i 1987 til nesten 14 mill. kr. i 2006, og er i dag nesten på nivå med inntektene fra forskningsaktivitetene.

Figur 2.6 Utviklingen i NGUs inntekter fra oljeindustrien 1987-2006.
Millioner 2001-kroner

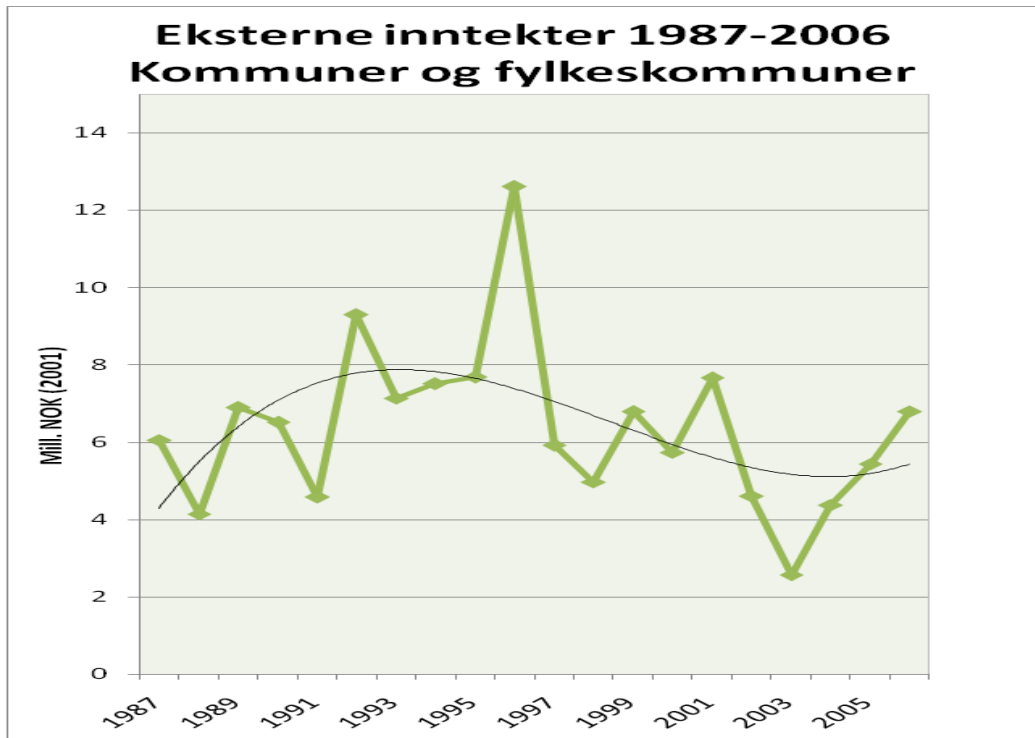
Kilde: NGU

Inntektene fra kommuner og fylkeskommuner har gått noe ned de senere årene

Figur 2.7 viser at NGUs inntekter fra kommuner og fylkeskommuner økte til midt på 1990-tallet, og at de deretter har gått noe ned.

Fylkeskommunenes oppdrag hos NGU har siden tidlig på 1990-tallet vist en nedadgående tendens. Kommunenes finansiering (både samfinansiering og oppdrag) har vært relativt stabil gjennom 1990-tallet, men har økt betydelig siden 2000. Dette er i stor grad knyttet til samfinansieringsprosjektene innen metodeutvikling og kartlegging av jordforurensning i Oslo, samt oppdraget for Stranda og Norddal kommuner når det gjelder faren for store fjellskred i disse kommunene.

Figur 2.7 Utviklingen i NGUs inntekter fra kommuner og fylkeskommuner 1987-2006. Millioner 2001-kroner

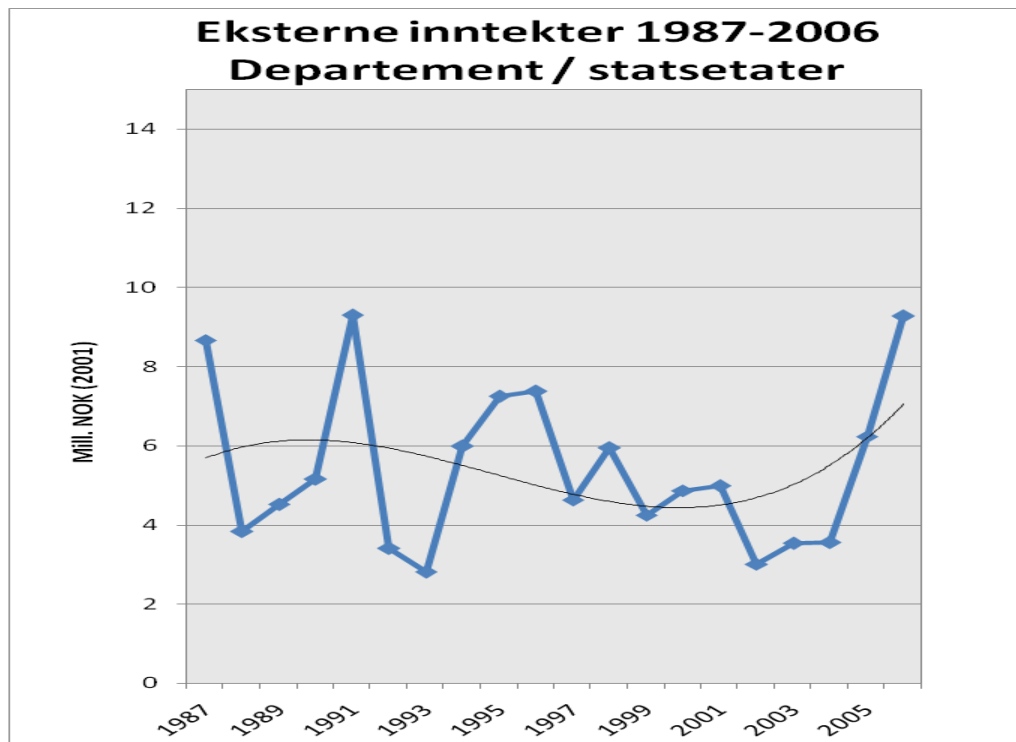

Kilde: NGU

Inntektene fra departementer og andre statsetater har økt noe de seinere årene

Figur 2.8 viser at inntektene fra andre departementer og statsetater har svinget betydelig fra år til år siden 1987, og at de etter en nedgang på slutten av 1990-tallet har økt noe i de seinere årene.

Figur 2.8 Utviklingen i NGUs inntekter fra departementer (andre enn NHD) og andre statsetater 1987-2006. Millioner 2001-kroner

Kilde: NGU

2.6 En mer kompetansetung organisasjon

NGU har et internasjonalt fagmiljø hvor 21 nasjoner er representert. Utenlandske statsborgere utgjør i dag ca. 25 prosent av totalt antall ansatte, noe som er en økning fra ca. 5 prosent i 1990.

Tabell 2.1 Utviklingen i antall og profil på de ansatte

	1962	1965	1970	1975	1980	1985	1990	1995	2000	2006
Universitetsutdanning*	44	48	62	68	82	86	95	101	112	129
Annen utdanning	74	85	92	115	126	130	122	115	93	77
Sum	118	133	154	183	208	216	217	216	205	206
Dr. grad	3	3	4	7	7	14	17	33	47	65
Utl. medarbeidere	1	2	6	9	8	11	10	15	27	53
Kvinner, universitetsutd.*	1	1	2	1	3	4	4	8	19	31

* Som universitetsutdanning regnes fullført utdanning som cand scient og lignende, mens universitetsutdanning tilsvarende cand mag og lignende regnes som annen utdanning.

Kilde: NGU

Tabell 2.1 viser at totalt antall ansatte har ligget på i overkant av 200 siden 1980. Andelen universitetsutdannede har økt fra 40 prosent i 1970 til ca. 63 prosent i 2006, noe som blant annet gjenspeiler økningen i utdanningsnivået generelt i samfunnet. Andelen ansatte med doktorgrad har økt dramatisk fra ca. 3 prosent i 1970 til ca. 32 prosent i 2006, og økningen har vært særlig sterk de senere årene. Dette indikerer at NGU er blitt en mer ”forskningstung” organisasjon.

3 Hva mener brukere og samarbeidspartnere

Et overordnet formål med denne evalueringen er å få frem hvor godt NGUs kompetanse, produkter og tjenester er tilpasset samfunnets og brukernes behov. I dette kapitlet ser vi nærmere på hvordan NGUs brukere og samarbeidspartnere vurderer disse sidene ved NGU. Vi har gjennomført en elektronisk spørreundersøkelse blant virksomheter i bergindustrien, hvor vi la vekt på å belyse blant annet bruken av NGUs produkter og tjenester, tilfredshet med NGU og tanker om fremtidig bruk av NGU.

Videre har vi gjennomført telefonintervjuer med seks kommuner som har samarbeidet med NGU i løpet av de siste årene, og fire fylkesgeologer. I samtalene la vi vekt på å få fram informasjon om samarbeidet, tilfredshet med NGUs leveranser, samt synspunkter på om NGU prioriterer de riktige oppgavene, sett fra intervjuobjektets synspunkt.

Til sist i dette kapitlet ser vi nærmere på hva samarbeidspartnerne hadde å si om samarbeidet med NGU.

3.1 Brukerne

I dette avsnittet presenterer vi først resultatene av spørreundersøkelsen i bergindustrien og dernest tilbakemeldingene fra kommunesektoren.

3.1.1 Bergindustrien

Bergindustrien er en av NGUs viktigste brukere/kunder. Industrien omfatter omtrent 670 bedrifter med til sammen 4700 ansatte (Mineralstatistikk og bergverksberetning 2006). En stor andel av disse bedriftene er medlemmer av Bergindustriens landsammenslutning (BIL), Stenindustriens landssammenslutning (SIL), og/eller Pukk- og grusleverandørenes landsforening (PGL).

Vi har gjennomført en elektronisk spørreundersøkelse blant medlemmene av BIL, SIL og PGL. I undersøkelsen vektla vi følgende områder:

- **Bergindustriens bruk av NGU:** I hvilken grad bedriftene benytter seg av NGUs produkter og tjenester
- **Kjennskap til og tilfredshet med NGU:** Hvor tilgjengelig, forståelig og nyttig NGUs produkter og tjenester anses å være
- **NGUs fortrinn:** Hvorfor NGU av og til foretrekkes foran andre, alternative tilbydere
- **Fremtidig bruk av NGU:** Hva som eventuelt skulle til for at bedriftene skulle benytte NGU oftere i fremtiden, og hvilke produkter bedriftene tror vil bli etterspurt.

Utvalget er noe skjevfordelt mellom de tre medlemsorganisasjonene BIL, SIL og PGL. Antall medlemsbedrifter er i utgangspunktet svært forskjellig, med PGL som den klart største organisasjonen. Omtrent 40 prosent av PGL-medlemmene har svart, og respondentene har god geografisk og størrelsesmessig spredning. Svarprosenten blant BIL-bedrifter er noe lavere, 32 prosent, men de største og mest sentrale aktørene i bransjen har svart på undersøkelsen. 23 prosent av bedriftene i SIL har deltatt i under-

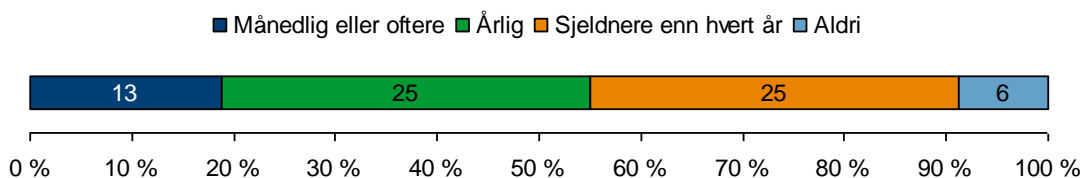
søkelsen. Dette er for så vidt en lav andel, men virksomhetene i denne bransjen bruker NGU mindre enn for eksempel bedriftene i PGL. Generelt sett er det PGL-bedriftene som bruker NGU mest av disse tre gruppene. Nærmere beskrivelse av utvalget og undersøkelsen er gitt i vedlegg 2.

Vi har i samråd med Bergindustriens fellesekretariat foretatt en vurdering av respondentene og kommet til at representativiteten er godt ivaretatt gjennom de som har deltatt i undersøkelsen.

Bergindustriens bruk av NGU

Vi ba respondentene oppgi hvor ofte deres virksomheter benytter seg av NGUs produkter og tjenester. Figur 3.1 nedenfor oppsummerer svarene. Tallene angitt i stolpen i figuren viser antall virksomheter som har svart, mens aksene viser andel virksomheter.

Figur 3.1 *Hvor ofte benytter dere produkter og tjenester fra NGU?*

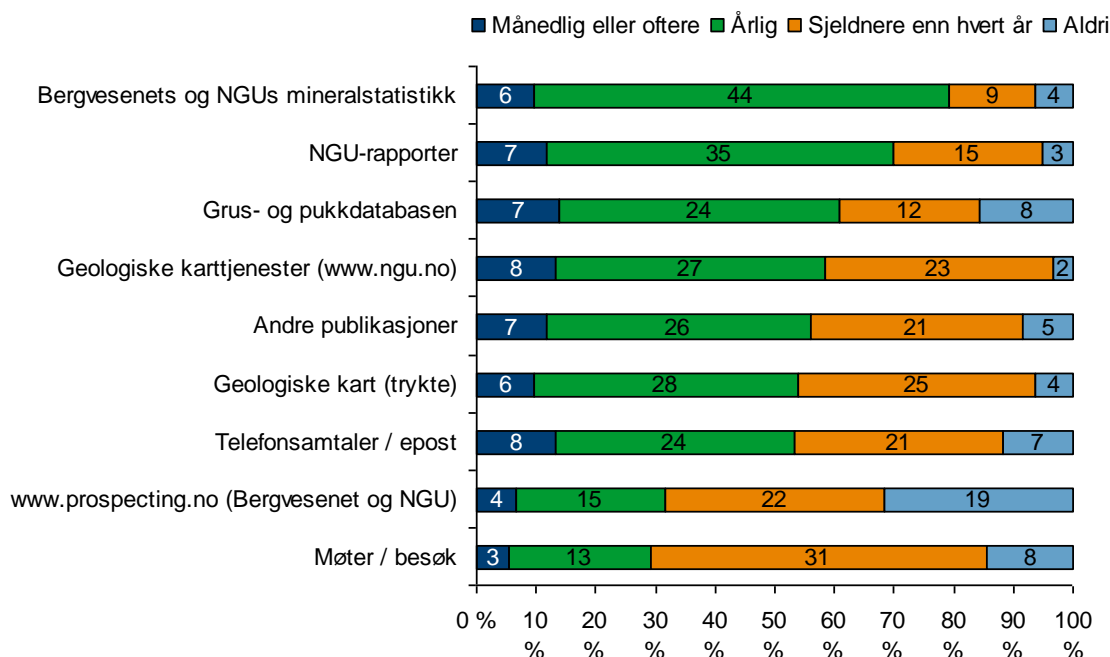

Kilde: Econ Pöyrys spørreundersøkelse i bergindustrien. N = 69

Knapt 20 prosent av de som har svart, det vil si 13 virksomheter, oppgir at de benytter produkter og tjenester fra NGU månedlig eller oftere. Ytterligere 36 prosent (25 virksomheter) oppgir å benytte NGU på årlig basis, mens en like stor andel (36 prosent, 25 virksomheter) benytter NGU sjeldnere enn hvert år. Knapt 10 prosent, 6 virksomheter, sier de aldri benytter NGUs produkter og tjenester.

Figur 3.2 nedenfor viser hvor ofte bergindustrien benytter ulike produkter og tjenester.

Figur 3.2 *Hvor ofte benytter dere NGUs ulike produkter og tjenester?*

Kilde: Econ Pöyrys spørreundersøkelse i bergindustrien. Seks virksomheter som oppga at de aldri har benyttet tjenester fra NGU, fikk ikke dette spørsmålet

Tjenestene som benyttes oftest (månedlig) av flest (8 virksomheter), er geologiske karttjenester på nett, samt telefonsamtaler og/eller epost. 7 virksomheter opplyser at de månedlig benytter NGU-rapporter og andre publikasjoner, samt grus- og pukkdatabasen. Tjenestene som benyttes sjeldnest, er besøk eller møter med NGU, samt www.prospecting.no. 19 virksomheter opplyser at de aldri har benyttet www.prospecting.no. Det kan være flere årsaker til det. For det første er denne tjenesten mindre aktuell for mange av virksomhetene som deltok i spørreundersøkelsen. Prospecting.no omfatter metaller, industrimineraler og naturstein, ikke grus og pukk. Nettstedet er også på engelsk. For det andre er dette en relativt ny tjeneste, opprettet i 2005.

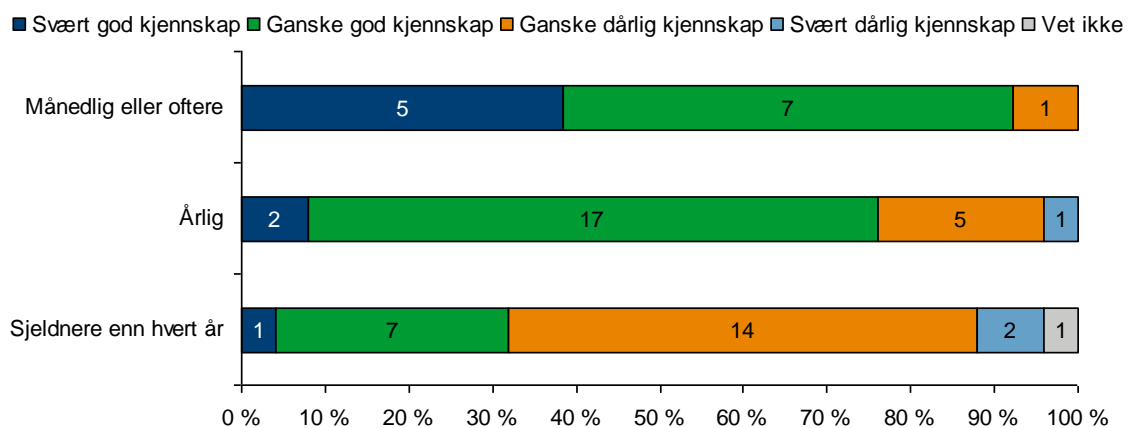
Bruk av betalte tjenester

Vi spurte respondentene om de i løpet av de siste fem årene hadde fått utført betalte tjenester hos NGU. Knapt 40 prosent (27 virksomheter) opplyser at de har benyttet en eller flere betalte tjenester. 19 virksomheter har betalt for laboratorietjenester hos NGU. 10 virksomheter har fått utført oppdrag finansiert fullt ut av virksomhetene selv, 8 virksomheter har fått gjennomført oppdrag som har vært finansiert av virksomheten og NGU i fellesskap. Én virksomhet opplyser at de har benyttet borkjernelageret på Løkken.

Kjennskap til og tilfredshet med NGU

Vi spurte virksomhetene om hvor godt de mente de kjente til NGUs produkter og tjenester. Drøyt 60 prosent sier de har svært eller ganske god kjennskap til NGU, mens drøyt 30 prosent mener de har ganske dårlig kjennskap (tallene gjengitt i figur i vedlegg 2). Ikke uventet henger kjennskapen sammen med hvor ofte virksomheten er i kontakt med NGU, som illustrert i Figur 3.3 under.

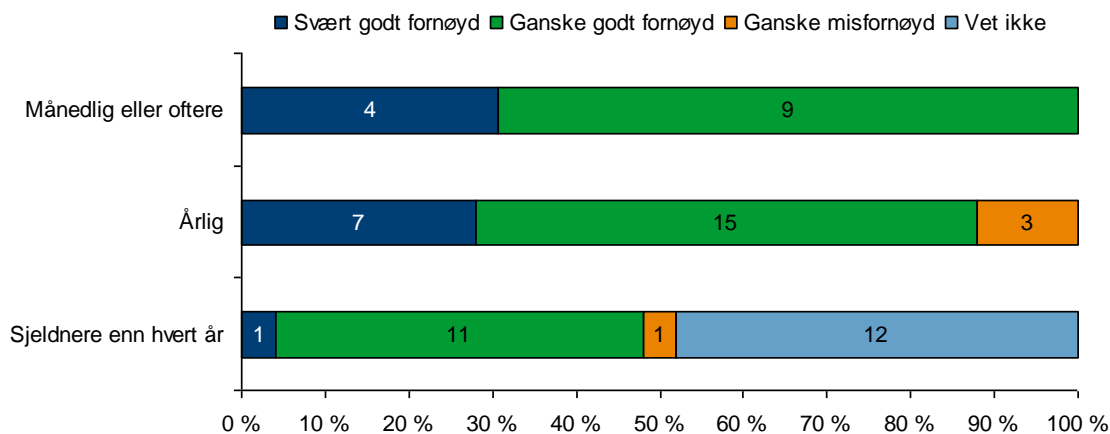
Figur 3.3 Grad av kontakt med NGU og kjennskap til deres produkter og tjenester

12 av 13 virksomheter (drøyt 90 prosent) som er i kontakt med NGU månedlig, sier de har svært eller ganske god kjennskap til NGU. Den siste virksomheten mener de har ganske dårlig kjennskap. Av de som er i kontakt med NGU sjeldnere enn hvert år, mener 8 av 25 (drøyt 30 prosent), at de har svært eller ganske god kjennskap til NGUs produkter og tjenester.

3 av 4 virksomheter er svært eller ganske fornøyde med NGUs produkter og tjenester (se figur i vedlegg 2). Figur 3.4 nedenfor viser at de som er ofte i kontakt med NGU, også er mest fornøyde. Det betyr imidlertid ikke at de som sjelden er i kontakt med NGU er misfornøyde. Som Figur 3.3 tyder på, er det snarere mangel på kjennskap til NGU som bidrar til at nesten halvparten av denne gruppa ikke har tatt stilling til om de er fornøyde eller misfornøyde med NGUs produkter og tjenester. Kun én virksomhet av de som er i kontakt med NGU sjeldnere enn hvert år, er ganske misfornøyd.

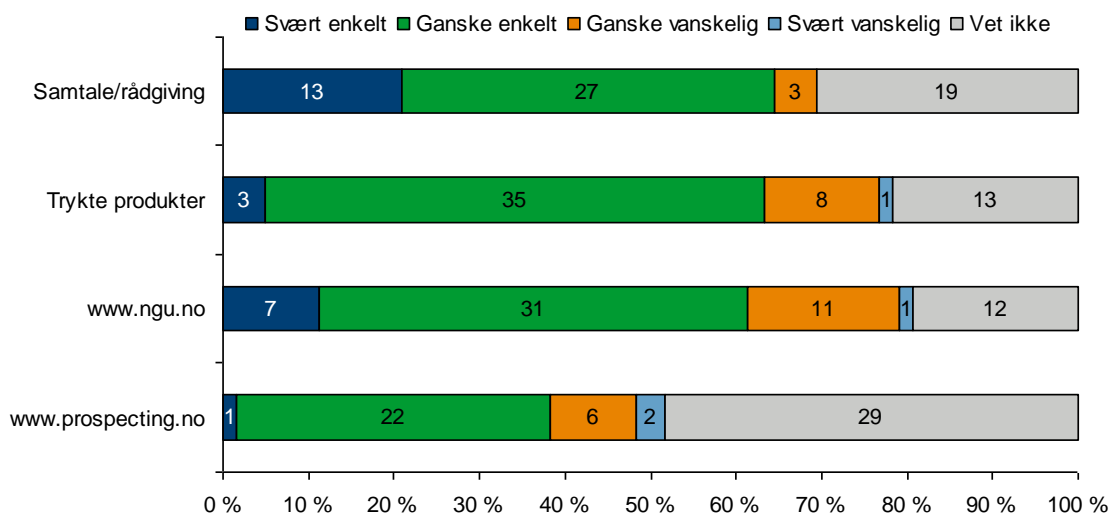
Figur 3.4 Grad av kontakt med NGU og tilfredshet med deres produkter og tjenester

Tilgjengelighet, forståelse og nytte av NGU

Vi ba virksomhetene vurdere hvor enkelt eller vanskelig det er å finne frem til NGUs produkter og tjenester. Virksomheten ble bedt om å vurdere fire ulike tjenester, nærmere bestemt samtale/rådgivning, NGUs trykte produkter, informasjon på NGUs hjemmeside og www.prospecting.no. Figur 3.5 nedenfor viser svarene.

Figur 3.5 Hvor enkelt eller vanskelig synes du det er å finne frem til NGUs produkter og tjenester?

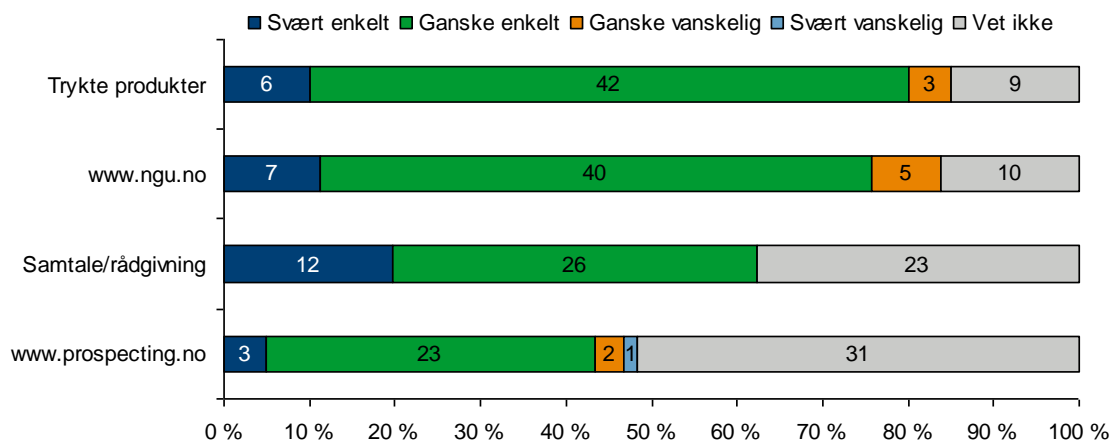

Mer enn 60 prosent av de som har svart på spørsmålet, mener det er svært eller ganske enkelt å finne frem til samtalepartnere/rådgivere, trykte produkter og informasjon på

NGUs nettsider. Knapt 40 prosent mener det er svært eller ganske enkelt å finne frem på www.prospecting.no. Her er imidlertid andelen som svarer ”vet ikke” høy, nesten 50 prosent. Som vi var inne på tidligere, kan dette tyde på at dette er en tjeneste som ikke er relevant blant mange av våre respondenter, eventuelt at mange virksomheter ikke har tatt i bruk denne tjenesten ennå¹. Dette dreier seg trolig i stor grad om virksomheter som aldri eller sjelden har benyttet de nevnte tjenestene. Som nevnt tidligere er ikke prospecting.no et tilbud på pukk- og grusområdet.

Figur 3.6 nedenfor viser hva respondentene svarte på spørsmålet om hvor enkelt eller vanskelig det er å forstå informasjonen fra NGU.

Figur 3.6 *Hvor enkelt eller vanskelig synes du det er å forstå informasjonen fra NGU?*

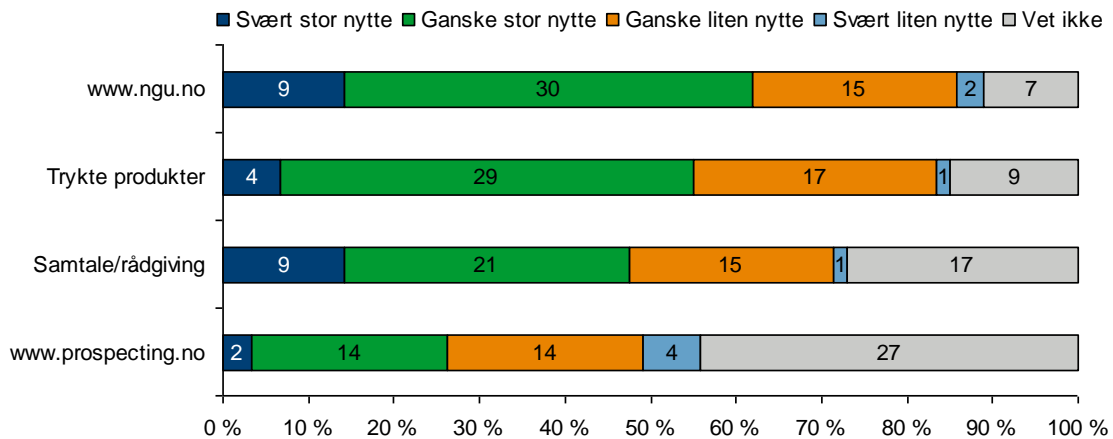

De trykte produktene anses å være svært eller ganske enkle å forstå av omtrent 80 prosent av respondentene. Dernest følger informasjon på www.ngu.no, som 75 prosent mener er svært eller ganske enkel å forstå. En interessant observasjon er at en lavere andel bedrifter, drøyt 60 prosent, mener at informasjon fått gjennom samtaler eller rådgivning er svært eller ganske enkel å forstå. Dette er interessant, fordi informasjon gitt gjennom samtaler og rådgivning trolig er mer personlig og skreddersydd behovene i den enkelte bedrift enn det trykte og elektroniske informasjonskilder er, og at forståelsen dermed kunne forventes å være høyere. Hvis vi kun ser på de som svarer at informasjonen er ”svært enkel” å forstå, er det samtaler/rådgivning som nevnes av flest (12 virksomheter, eller 20 prosent).

Figur 3.7 nedenfor viser hvor nyttig virksomhetene mener NGUs produkter og tjenester er.

¹ Vi har sett nærmere på gruppen som svarer at de ikke vet hvor enkelt eller vanskelig det er å finne frem til NGUs produkter og tjenester, og sammenlignet med om de har benyttet [www.prospecting](http://www.prospecting.no) eller ikke (se figur Figur 3.2). 15 av totalt 28 oppgir at de aldri har brukt www.prospecting.no. Ytterligere 11 sier de bruker www.prospecting.no sjeldnere enn hvert år. Se tabell i vedlegg 2.

Figur 3.7 Hvor stor nytte har virksomheten av NGUs produkter og tjenester?

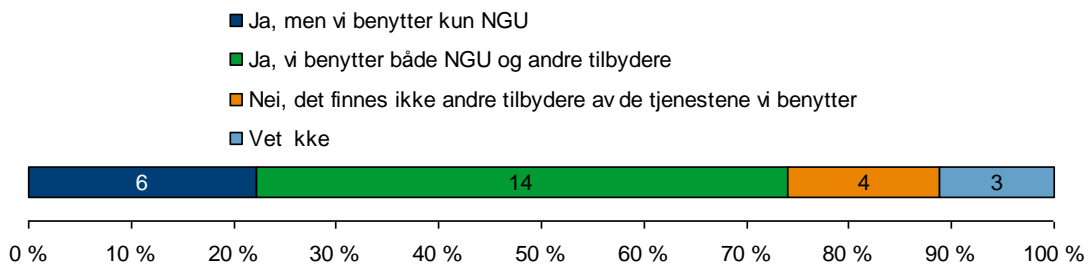

Tjenesten som flest, drøyt 60 prosent, ser ut til å ha stor nytte av, er nettsiden www.ngu.no. Derneft mener 55 prosent at de har stor nytte av NGUs trykte produkter. Knappt 50 prosent har stor nytte av samtaler/rådgivning. Igjen er det interessant at en lavere andel virksomheter har stor nytte av samtaler/rådgivning, sammenlignet med andelen som har stor nytte av elektroniske tjenester og trykte produkter.

NGUs fortrinn

Som beskrevet tidligere, hadde 39 prosent av virksomhetene (27 virksomheter) fått utført betalte tjenester hos NGU i løpet av de siste fem årene. Vi spurte disse virksomhetene om de kjente til andre tilbydere som kunne levert de samme produktene og tjenestene som NGU hadde levert. Figur 3.8 nedenfor viser at nesten 75 prosent av virksomhetene mener det finnes andre tilbydere. Av disse oppgir knapt 25 prosent at de likevel kun benytter NGU, mens drøyt 50 prosent sier de benytter både NGU og andre tilbydere.

Figur 3.8 Finnes det andre tilbydere enn NGU som kunne levert den typen geologiske tjenester som dere har kjøpt? Med andre tilbydere mener vi konsulentselskaper og andre offentlige institusjoner

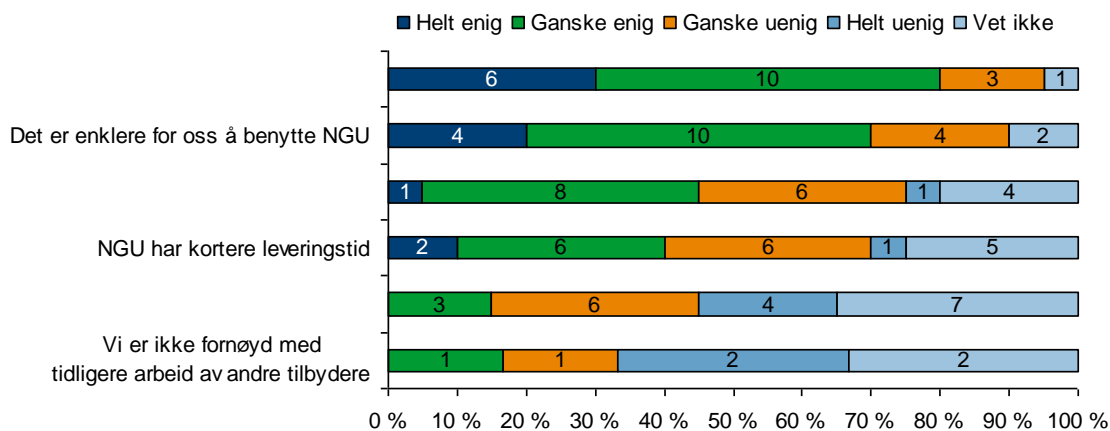
Hvorfor foretrekkes NGU foran andre tilbydere?

Vi spurte virksomhetene som svarte at det finnes andre tilbydere hvorfor de likevel foretrekker NGU. Virksomhetene fikk fem² alternativer som de ble bedt om å si seg enige eller uenige i. Begge gruppene, både de som kun benytter NGU, og de som

² De seks virksomhetene som kun benyttet NGU, ble også bedt om å svare på alternativet "Vi er ikke fornøyd med tidligere arbeid av andre tilbydere". Dette alternativet rangerer de seks virksomhetene sist. Se ytterligere informasjon i vedlegg 2.

benytter NGU og andre, rangerer de fem alternativene i samme rekkefølge³. Figur 3.9 nedenfor viser hvordan alternativene rangeres.

Figur 3.9 Hvorfor foretrekker virksomhetene NGU foran andre tilbydere?

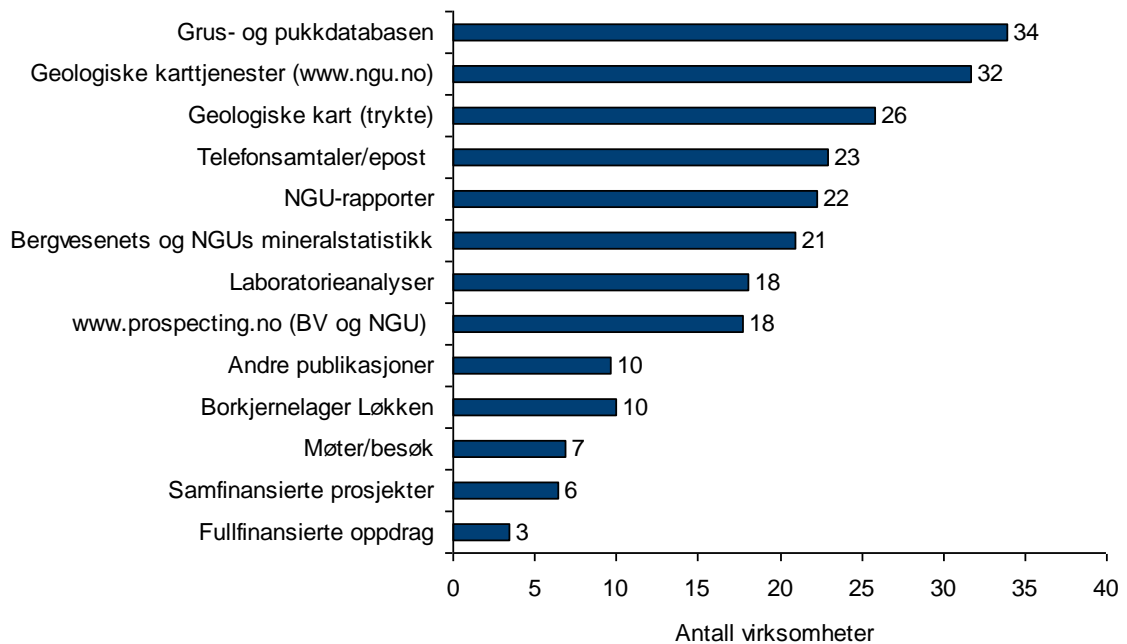
Alternativet flest virksomheter er enige i, er at ”NGU har bedre fagkompetanse”. 80 prosent av virksomhetene er helt eller ganske enige i at dette er en viktig årsak til at de foretrekker NGU foran andre. Dernest mener knappe 70 prosent at det er enklere å benytte NGU. Under 50 prosent er enige i at NGU har bedre service, 40 prosent er enige i at NGU har kortere leveringstid. Svært få (15 prosent eller 3 virksomheter) er enige i at de foretrekker NGU fordi de er billigere enn andre tilbydere. Av de som kun benytter NGU, er det bare én virksomhet som er enig i at de foretrekker NGU fordi virksomheten ikke er fornøyd med tidligere arbeid av andre tilbydere.

Fremtidig bruk av NGU

Vi spurte alle respondentene om hvilke produkter de tror vil bli brukt oftere, som i dag eller sjeldnere i årene som kommer. Vi listet opp 13 produkter/tjenester, 9 kostnadsfrie tjenester og 4 tjenester virksomheten må betale for. Figur 3.10 under oppsummerer svarene virksomhetene ga på hvilke tjenester de mener vil bli brukt oftere. For mer detaljer, se også figur i vedlegg 2.

³ For separate figurer for de to gruppene, se vedlegg 2.

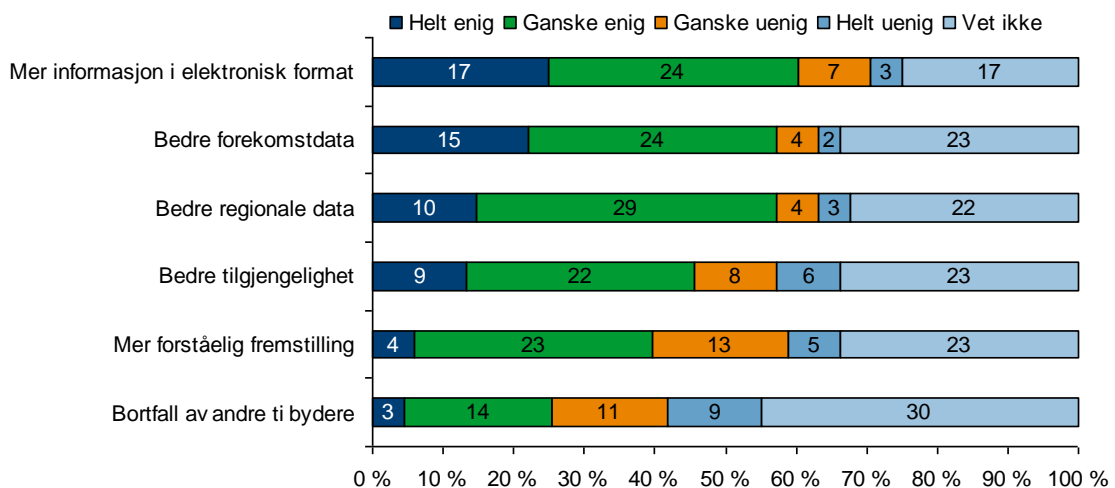
Figur 3.10 Hvilke produkter og tjenester tror du vil bli brukt oftere i årene fremover?

Tjenesten som flest virksomheter mener vil bli brukt oftere, er grus og pukkdatabasen. At mange virksomheter nevner denne tjenesten, er ikke unaturlig, ettersom majoriteten av respondentene er i pukk- og grusindustrien. Tjenesten som nest flest nevner, er geologiske karttjenester på nett. Videre følger trykte geologiske kart, telefonsamtaler/epost, NGU-rapporter og Bergvesenets og NGUs mineralstatistikk. Bortsett fra laboratorieanalyser, som 18 virksomheter mener vil bli brukt oftere, kommer de andre betaltjenestene nederst på lista. Heller ikke møter eller besøk er en tjeneste mange tror vil bli brukt oftere i tiden fremover.

Vi spurte alle virksomhetene (også de seks som i utgangspunktet oppga at de aldri benyttet tjenester fra NGU) om hva som eventuelt skulle til for at de skulle benytte NGU oftere enn de gjør i dag. Virksomhetene ble bedt om å vurdere seks forhold. Figur 3.11 nedenfor viser svarene.

Figur 3.11 Hva skal til for at dere eventuelt skulle benytte produkter og tjenester fra NGU oftere enn i dag?

Forholdet som flest (60 prosent) er enige i må til for at de skal benytte NGU oftere, er mer informasjon i elektronisk format. Dernest mener knapt 60 prosent at bedre forekomstdata og bedre regionale data ville fått dem til å benytte NGU oftere. Omtrent 45 prosent nevner bedre tilgjengelighet som et forhold som ville fått dem til å benytte NGU oftere enn i dag, mens 40 prosent er enig i at en mer forståelig fremstilling ville ført til økt bruk av NGU. Drøyt 25 prosent er helt eller ganske enige i at bortfall av andre tilbydere ville fått dem til å benytte NGU i større grad.

Bergindustrien oppsummert

Drøyt halvparten av virksomhetene som har svart, er i kontakt med NGU årlig eller oftere. Knapt 10 prosent av de som svarte sier de aldri benytter NGUs produkter og tjenester. Tjenesten som flest virksomheter (80 prosent) opplyser at de benytter årlig eller oftere, er Bergvesenets og NGUs mineralstatistikk.

Kjennskap til og tilfredshet med NGU

Drøyt 60 prosent av virksomhetene som svarte sier de har svært eller ganske god kjennskap til NGU, mens drøyt 30 prosent mener de har ganske dårlig kjennskap. Virksomhetene som er oftere i kontakt med NGU, kjenner NGU bedre enn de som er sjeldnere i kontakt.

75 prosent av virksomhetene er fornøyde med NGUs produkter og tjenester. De som er ofte i kontakt med NGU, er også mest fornøyde.

Mer enn 60 prosent av de som har svart, mener det er svært eller ganske enkelt å finne frem til samtalepartnere/rådgivere, trykte produkter og informasjon på NGUs nettsider. Knapt 40 prosent mener det er svært eller ganske enkelt å finne frem på www.prospecting.no

Omtrent 80 prosent av de som har svart, mener de trykte produktene er svært eller ganske enkle å forstå. 75 prosent mener informasjon på www.ngu.no er svært eller ganske enkel å forstå. Interessant nok mener bare 60 prosent at informasjon fått gjennom samtaler eller rådgivning er svært eller ganske enkel å forstå. Ettersom slik informasjon trolig er mer skreddersydd behovene i den enkelte bedrift enn det trykte og elektroniske informasjonskilder er, kunne man forvente at forståelsen ville være høyere.

Tjenesten som flest, drøyt 60 prosent, oppgir å ha svært eller ganske stor nytte av, er nettsiden www.ngu.no. Dernest mener 55 prosent at de har stor nytte av NGUs trykte produkter. Knapt 50 prosent har stor nytte av samtaler/rådgivning.

NGUs fortrinn

40 prosent av virksomhetene hadde fått utført betalte tjenester hos NGU i løpet av de siste fem årene. Nesten 75 prosent av disse mener det finnes andre tilbydere som kunne tilbudt de samme tjenestene. 25 prosent oppga at de likevel kun benytter NGU, mens drøyt 50 prosent benytter både NGU og andre tilbydere. Den fremste årsaken til at virksomhetene foretrekker NGU foran andre tilbydere, er fagkompetansen NGU besitter.

Fremtidig bruk av NGU

60 prosent av virksomhetene mener mer informasjon i elektronisk format ville fått dem til å benytte NGU oftere i fremtiden. Omtrent like mange mener bedre regionale data og forekomstdata ville fått dem til å benytte tjenester fra NGU oftere. Tjenesten som flest virksomheter tror vil bli brukt oftere i fremtiden, er pukk- og grusdatabasen.

3.1.2 Kommunesektoren

Kommunesektoren er en ytterligere bruker og kunde av NGU. Geologisk informasjon er viktig for god samfunnsplanlegging og arealforvaltning. I det følgende ser vi nærmere på kommunenes bruk av NGU, basert på to kilder:

- Asplan Viak gjennomførte i 2005/2006 en undersøkelse av kommuners bruk av geologisk informasjon fra NGU. Nedenfor oppsummerer vi noen av hovedfunnene fra Asplan Viaks arbeid.
- Vi ønsket å undersøke om kommunene og fylkesgeologene som samarbeider med NGU, er fornøyde med samarbeidet. Vi har utført til sammen 10 telefonintervjuer blant seks kommuner og fire fylkesgeologer rundt om i landet. Kommunene ble plukket ut på bakgrunn av en oversikt fra NGU, over utførte prosjekter de siste fem årene. Vi la til grunn tre kriterier for valget av kommuner: tematisk spredning, geografisk spredning og prosjektperiode (vi valgte kommuner som har hatt prosjekter med NGU i løpet av de siste 2-3 årene, fordi det erfaringsmessig er større sjanse for at kontaktpersonene fortsatt arbeider i kommunen, samt at erfaringene fra samarbeidet er relativt ferske og dermed lettere å huske for intervjuobjektet). Fylkesgeologene ble valgt ut med tanke på geografisk spredning.

Bruker kommunesektoren geologiske data i planleggingsarbeidet?

NGU ønsket å se nærmere på hva som kan bidra til å øke bruken av geologisk kunnskap i samfunnsplanleggingen. Asplan Viak fikk i 2005 i oppdrag å undersøke hva slags type geologiske data planleggere trenger og hvordan NGUs data tilfredsstillende kundenes behov. Dette arbeidet er rapportert i *Geologi i planprosesser* (Asplan Viak 2006).

Asplan Viak gjennomførte i forbindelse med dette arbeidet en spørreundersøkelse blant landets kommuner. Formålet med undersøkelsen var å se nærmere på hvordan kommunene bruker data fra NGU i planleggingsarbeidet. Skjemaset ble sendt til 52 kommuner, fylkeskommuner og fylkesgeologer⁴. 26 kommuner svarte, i tillegg til en fylkeskommune og en fylkesgeolog. På bakgrunn av undersøkelsen finner Asplan Viak blant annet at

- Planleggere benytter geologisk informasjon forholdsvis sjelden
- De trykte produktene brukes mest, informasjon fra nettsidene, samt direkte kontakt, brukes mindre
- Hyppige brukere benytter nettilbudet, sjeldne brukere benytter analoge produkter

⁴ Kommunene ble valgt ut i samarbeid med NGU, formålet var å nå kommunene som har deltatt på NGU-dagene. Begrunnelsen var at disse ville være engasjert innenfor geologifeltet. I tillegg ble spørreskjemaet sendt til 15 tilfeldig utvalgte kommuner. Ifølge Asplan Viak svarte omtrent halvparten av de spesielt utvalgte, og halvparten av de tilfeldig valgte kommunene.

- Av digitale tjenester er det digitale geologiske kart som brukes mest (dog sier kun 7 av 28 respondenter at de bruker disse ofte)
- 12 respondenter mener databasene har god brukervennlighet (ingen mener brukervennligheten er dårlig)
- Planleggerne bruker geoinformasjon først og fremst på overordnet nivå, mindre på detaljnivå
- Dataene fra NGU oppfattes å være best egnet til oversiktsplanlegging
- Geologiske data benyttes ofte i forbindelse med risikovurderinger. Nesten halvparten sier også at de bruker geologiske data i saker om ressursutnyttelse og ressursbevaring
- På spørsmål om hvorfor geoinformasjon ikke blir benyttet oftere i planleggingsarbeid, oppgir mange respondenter at dårlig tid til å vurdere bakgrunnsmateriale kan være en viktig årsak. Videre er mange enige eller delvis enige i at planleggerne ikke har god nok kunnskap om geologi, at de ikke vet hvor geologisk informasjon ligger, og at geologisk informasjon er dårlig tilgjengelig og vanskelig å bruke.
- Produktene som mange respondenter tror vil bli brukt i framtiden, er digitale databaser, digitale geologiske kart, trykte geologiske kart, NGU-rapporter, samt direkte kontakt.

Er kommuner og fylkesgeologer fornøyd med NGUs arbeid?

Asplan Viaks undersøkelse gir et innblikk i hvordan kommunene benytter data fra NGU i planleggingsarbeidet. I våre telefonintervjuer med kommuner og fylkesgeologer la vi vekt på å få fram om kommunene og fylkesgeologene er fornøyd med samarbeidet med NGU. Nedenfor oppsummerer vi hva kommunene og fylkesgeologene hadde å si om

- **Samarbeidet med NGU:** På hvilke områder skjer samarbeidet, hvem tar initiativ til samarbeid, og hvorfor velges NGU foran andre tilbydere
- **Kvaliteten på arbeidet:** Hvordan opplever kommunene kvaliteten på arbeidet NGU leverer
- **NGUs prioriteringer:** Prioriterer NGU de riktige/viktige temaområdene, og opplever kommunene og fylkesgeologene at NGU er lydhøre overfor deres behov

Samarbeidet med NGU

Kommunene og fylkesgeologene vi snakket med, har samarbeidet med NGU innenfor en rekke områder, som for eksempel fjellskredproblematikk, grunnvarme, grunnvann, geoturisme og jordforurensning. NGU har også bistått med kartlegging av for eksempel mineral-, grus- og pukkkforekomster. Enkelte nevnte også å ha deltatt på kurs arrangert av NGU, og videre at NGU har bistått med geologisk ekspertise i politiske prosesser.

Samarbeid med NGU har i noen tilfeller oppstått på initiativ fra NGU, og i andre tilfeller på initiativ fra kommune, fylkesmann eller fylkeskommune. I mange av tilfellene hadde kommunene hatt et samarbeid med NGU i flere tiår. En av kommunene nevnte også at NGU i noen tilfeller hadde fungert som en slags "fødselshjelper" for initiativ som allerede lå i kommunen, men som av ulike årsaker ikke var blitt satt i gang.

Dette dreide seg om utarbeiding av berggrunnskart, samt kartlegging av grunnvarmepotensial i kommunen.

Med unntak av kartleggingsarbeid, som er en del av NGUs kjerneansvar, mente noen kommuner at det muligens fantes andre tilbydere som kunne levert de samme tjenestene som NGU hadde levert. Når NGU likevel var blitt valgt, ble dette begrunnet med at kommunen har hatt en langvarig relasjon til NGU som organisasjon og til enkeltansatte. NGU er det trygge alternativet – kommunen kjenner NGU og deres kompetanse, og NGU kjenner kommunen.

I ett tilfelle fremhevet intervjuobjektet at det hadde vært viktig å få forankret prosjektet i en offentlig, faglig instans. I et annet tilfelle ble valget av NGU forklart med at prosjektet ble ansett å være et nasjonalt foregangsprosjekt. Bortsett fra én av de vi snakket med, hadde ingen kunnskap om eller synspunkter på om NGU opererer med lavere timepris enn andre tilbydere. En mente at NGU nok var billigere enn private konsulenter, uten at dette var blitt dokumentert.

Kvaliteten på arbeidet

De aller fleste kommunene og fylkesgeologene vi snakket med, er alt i alt godt fornøyde med kvaliteten på det arbeidet NGU utfører for dem i dag. En kommune nevnte et tilfelle fra 1980-tallet, der kommunen ikke hadde vært helt fornøyd med NGUs arbeid, men denne kommunen hadde ingenting å utsette på det NGU hadde gjort for dem siden. Ytterligere en kommune nevnte et nyere eksempel fra et prosjekt om kartlegging av jordforurensning. Kommunen mente NGU muligens kunne ha vært grundigere i sin visuelle kartlegging av lokaliteter. Basert på NGUs undersøkelser framkom det en del antakelser om utbredelsen av forurensende elementer. Disse antakelsene førte til at kommunen selv måtte undersøke hver enkelt lokalitet hvor NGU hadde antatt at det fantes forurensende materiale. I de fleste tilfellene viste det seg at disse antakelsene ikke var korrekte. Dermed mente kommunen at de kunne vært spart for en del ekstraarbeid dersom den opprinnelige kartleggingen hadde vært grundigere. Kommunen det gjelder understreker likevel at dette kun utgjorde en liten del av et omfattende prosjekt, og at kommunen i all hovedsak har vært fornøyd med den øvrige oppfølgingen fra NGUs side.

Alle fylkesgeologene vi snakket med, er fornøyde med samarbeidet med NGU og kvaliteten på NGUs arbeid. Mens én fylkesgeolog fremhevet NGUs gode anseelse på ”grasrota” og deres evne til å kommunisere med kommunene, mente en annen at NGU kan forbedre presentasjonsformen for å gjøre informasjonen mer tilgjengelig for kommunene. En fylkesgeolog, i tillegg til en kommune, oppfordret også til bedre samarbeid på tvers av faggrupper i NGU.

NGUs prioriteringer

En del av kommunene hadde ikke synspunkter på om NGU prioriterer riktig blant temaene de arbeider med. Én kommune og en fylkesgeolog mente vegring på departementsnivå var en større kilde til bekymring, enn manglende prioritering hos NGU.

Et par fylkesgeologer stilte spørsmål ved om NGU i økende grad styres av økonomi og inntjeningskrav, det vil si om de prioriterer oppgaver for oppdragsgivere som betaler godt. Fylkesgeologene mente dette muligens hadde ført til at NGU de senere årene har

fokusert mer på sokkelen og petroleumsprosjekter enn på kartleggingsansvaret på fastlandet.

De fleste av kommunene og fylkesgeologene føler at NGU er lydhøre overfor deres ønsker og behov. En av fylkesgeologene som nevnte det økte omfanget av oppgaver på sokkelen, påpekte likevel at kommunesektoren, fylkesgeologer og industrikunder muligens ikke har nok økonomisk tyngde til at NGU uten videre snur prioriteringen fra oppdrag og samfinansieringsprosjekter for petroleumssektoren.

3.2 Samarbeidspartnerne

I tillegg til dialogen med brukerne av NGU, har vi intervjuet en rekke av NGUs samarbeidspartnere, herunder ulike etater og representanter for konsulentbransjen. En komplett liste over intervjuobjekter er gjengitt i vedlegg 1.

I intervjuene har vi blant annet lagt vekt på å få fram hvordan den andre parten opplever samarbeidet med NGU og kvaliteten på NGUs arbeid, samt om NGU oppleves å fokusere på de ”riktige” oppgavene. Et ytterligere tema som ble drøftet, var problematikken rundt eventuelle overlappinger og uklare grenseflater mellom NGU og andre virksomheter. Denne problemstillingen tar vi nærmere opp i kapittel 4. Også fremtidsbehovet for NGUs tjenester og NGUs forskning ble drøftet med samarbeidspartnerne. Dette er også temaer vi kommer tilbake til i senere kapitler.

Hvordan oppleves samarbeidet og kvaliteten på NGUs arbeid?

De aller fleste vi har snakket med, er godt fornøyde med samarbeidet med NGU. NGU blir ansett å være en viktig, og profesjonell, samarbeidspartner. Mange, spesielt innenfor bergindustrien, har tett og løpende kontakt med NGU. Bergvesenet og NGU samarbeider blant annet om utarbeidelse av den offisielle, årlige mineralstatistikken og bergverksberetningen. NGU anses som en viktig aktør når det gjelder å få synliggjort potensialet og betydningen av bergindustrien.

NGUs kompetanse verdsettes også av Oljedirektoratet, som fremhever at NGUs kartleggingsarbeid er viktig, for eksempel i forbindelse med åpning av nye leteområder på sokkelen. Dels er dette arbeidet betalt gjennom oppdrag, men det meste av sokkelkartleggingen er finansiert gjennom samfinansieringsprosjekter. Oljedirektoratet og NGU har en samarbeidsavtale og et samarbeidsråd hvor aktuelle oppgaver blir drøftet..

Tilbakemeldinger fra konsulentbransjen tyder på at samarbeidet med NGU med noen unntak ikke er like omfattende. Samarbeidet dreier seg i stor grad om bruk av NGUs databaser. NGU oppleves likevel som kunnskapsrike og faglig kompetente, selv om det eksisterer uoverensstemmelser rundt hvor langt NGU bør bevege seg inn på områder der det allerede eksisterer andre kompetansemiljøer og tilbydere.

Fokuserer NGU på de riktige oppgavene?

I likhet med brukerne, etterlyser en del samarbeidspartnere et større fokus på kjerneaktivitetene – det vil kartleggingsarbeidet. Kartleggingen av mineralressurser og kvartærgeologi ble trukket fram som områder der det gjenstår en del arbeid. Kartlegging i målestokken 1:20 000 trekkes også fram som en kjerneoppgave som samarbeidspartnere mener har blitt nedprioritert.

3.3 Hva med NGUs forskning?

Som vist i kapittel 2.5.2, har NGU hatt en kraftig økning i inntekter fra Forskningsrådet de siste ti årene. Utdanningsnivået i virksomheten viser også at en stadig større andel av de ansatte har universitetsutdannelse, og stadig flere har også doktorgrad. Forskerkompetansen har med andre ord økt i NGU. Vi har drøftet med NGUs brukere og samarbeidspartnere om konsekvensene av denne forskningsdreiningen.

De fleste brukerne vi har snakket med, er positive til at NGU også driver forskning. Noen ser at forskningen har hatt direkte nytte i konkrete prosjekter, for eksempel når nye teorier om mineraldannelse har blitt tatt i bruk i kartleggingsprosjekter. Samtidig advares det mot en utvikling der forskningstemaene fjerner seg fra det som er kjernen i NGUs virksomhet – kartleggingen. En fylkesgeolog mener kartlegging på land har blitt kraftig nedprioritert over de siste årene. En annen etterlyser mer anvendt forskning med relevans for brukerne, fremfor forskning på mer globale problemstillinger, som for eksempel platetektonikk. En fylkesgeolog oppfordrer NGU til å ha fokus på basisoppgavene når de rekrutterer forskere.

En av NGUs samarbeidspartnere påpeker at det økte forskningsfokuset muligens er en måte for NGU å sikre inntekter på, i den forstand at bevilgninger fra staten kan svinge. En annen peker på faren for at forskningsoppgavene går utover basisoppgavene, ved at ressursene, både penger og personell, omfordeles til forskningsoppdrag.

4 Samarbeid og grenseflater

Et hovedspørsmål i evalueringen er knyttet til NGUs samarbeid og grenseflater. Bakgrunnen for dette er at det tidligere, fra ulike hold, har vært hevdet at det er uklarheter i ansvarsforholdet mellom NGU og enkelte andre statsetater. Noen virksomheter som blant annet driver kartlegging og datainnsamling innenfor sine ansvarsområder har påpekt at NGU har villet tilta seg ansvar for hele eller deler av kartleggingen innenfor deres områder. Begrunnelsen for dette skal blant annet ha vært at NGU har kompetanse og utstyr til å drive slik kartlegging, og at det er rasjonelt at en og samme etat står for kartleggingen av tilstøtende områder.

NGUs opptreden når det gjelder å ”selge inn” nye områder og ideer som ulike myndigheter bør satse på har også i en del tilfeller blitt oppfattet som utidig innblanding i andre etaters ansvarsområder. Et eksempel på dette er NGUs tidligere fremstøt for bruk av grunnvann i norsk vannforsyning, som bl.a. Statskonsult (1995) peker på ble tatt ille opp av flere.

Disse og liknende forhold har skapt uklarhet og uenighet mellom NGU og en rekke etater. Det har ført til dårlig samarbeidsklima, og kan i ytterste konsekvens ha ført til at kartleggingsoppgaver ikke har blitt utført på mest mulig effektive måte. Vi vil imidlertid understreke at disse forholdene ikke nødvendigvis har vært NGUs skyld alene, og at det i utgangspunktet kan være reelle, uklare eller uhensiktsmessige arbeidsdelinger mellom etatene.

Det er fra konsulentbransjen blitt hevdet at NGU i en rekke sammenhenger opptrer i konkurranse med private firmaer i gjennomføring av ulike konsulentoppdrag. Som nevnt tidligere skal NGU ikke delta i anbudskonkurranser med private selskaper eller på annen måte konkurrere med disse.

For at kartleggings- og forvaltningsoppgavene skal kunne løses mest mulig effektivt er det behov for klare grenseoppganger mellom etatene. Nedenfor gjennomgår vi grenseflatene og samarbeidsrelasjonene mot noen av NGUs samarbeidspartnere hvor det fremdeles synes å være uklarheter. Vi gir også vår vurdering og tilråding om hvordan gjenværende problemer bør løses.

En dynamisk etat med betydelige ambisjoner

NGU er en etat med høy kompetanse innenfor sine fagområder. Mange av de ansatte har vært og er ildsjeler med et sterkt faglig engasjement, både for å introdusere sin kunnskap på områder de mener den kan ha stor nytte, men nok også for selv å kunne bruke sin kunnskap på nye og interessante områder. Dette er i utgangspunktet positive egenskaper, som viser at NGU er en dynamisk organisasjon som hele tiden er i endringer og som ønsker å ta tak i nye temaer som dukker opp.

Det kan imidlertid bli et problem når andre etater opplever at NGU vil spise seg inn på deres ansvarsområder og tilta seg oppgaver de i utgangspunktet ikke har ansvar for. Det kan være gode grunner til å se på endringer i ansvarsfordelingen mellom etater og eventuelt justere denne slik at man får en mest mulig effektiv datainnsamling og fordeling av øvrige oppgaver. Da bør dette tas opp til diskusjon mellom etatene, og eierdepartementene må bringes inn dersom etatene ikke blir enige seg imellom.

Grenseflater mot andre statsetater er nå i all hovedsak klare

Ut fra samtaler med etater som NGU samarbeider med eller har som kunder, samt fra gjennomgang av ulike skriftlige kilder, er det vårt klare inntrykk at ansvarsfordelingen og grenseflatene mellom de fleste etater nå er klare. Etatene sier at de i dag har et godt samarbeid med NGU, og mener stort sett at NGU har kompetanse som de har stor bruk for i mange sammenhenger. De fleste uklarhetene ser derfor ut til å ha blitt ryddet av veien.

NGUs ansvar på skredområdet omtales blant annet i St.prp.nr. 1 (2007-2008, NHD), under avsnittet *Prioriteringer 2008*. Her heter det at NGU skal vedlikeholde og videreutvikle skreddatabasen www.skrednett.no og fortsette arbeidet med oversiktskartlegging knyttet til store fjellskred, kvikkleireskred og snøskred. Det understrekes at NGUs ansvar er begrenset til oversiktskartlegging. Det vil si at når et mulig rasfarlig område er identifisert, er det den enkelte kommunes ansvar å følge opp med mer detaljerte undersøkelser, risikovurderinger og sikrings- og overvåkningstiltak. Slike tjenester kan kjøpes fra fagmiljøer med spesialistkompetanse på området.

Når det gjelder statens engasjement knyttet til skredforebygging, foregår det for øvrig et arbeid i regi av en interdepartemental arbeidsgruppe.

Grenseflater mot private selskaper

Det er vårt inntrykk at NGUs ledelse har tatt tak i praksisen med at etaten konkurrerer med private firma om oppdrag, slik at praksis er blitt endret. NHD har fra 2003 også innskjerpet at NGU ikke skal delta i anbudskonkurranser med private. Den nye praksisen ser imidlertid ennå ikke ut til å ha trengt inn til alle deler i NGU-systemet, slik at konkurranse med private fremdeles kan forekomme. De kommersielle aktørene hevder å ha erfaring med at NGU har posisjonert seg på nye områder, blant annet geofysiske undersøkelser og grunnvannskartlegging, på en måte som hindrer kommersielle aktører å utvikle slike områder til kommersielle markeder. De er nå bekymret for at tilsvarende kan skje blant annet på felter som miljøgeologi, prøvetaking på deponier, samt kartlegging av skredfare.

Etter vår oppfatning er det ønskelig med klarere kjøreregler for hvordan NGU skal opptre for å unngå uheldig konkurranse med private. Ikke alle oppdrag er så store at de behøver å legges ut på anbud. Skal da NGU fritt kunne ta på seg oppdrag hvis for eksempel en kommune ber om det? Kommunen har kanskje allerede prøvd norske firma og opplevd at disse ikke har den nødvendige kompetanse, skal NGU da fritt kunne ta på seg oppdraget eller skal kommunene først undersøke om det finnes slik kompetanse i utlandet? Hvis kommunen ikke har undersøkt med andre, men kommer rett til NGU, skal da NGU ha en plikt til å undersøke om det faktisk finnes tilstrekkelig kompetanse i markedet før man tar oppdraget? Eller skal NGU kreve at alle slike oppdrag legges ut på anbud uansett størrelse, før man eventuelt kan ta oppdraget dersom det ikke kommer kvalifiserte tilbud? Slik vi ser det er det NGU som eventuelt må pålegges en spesiell varsomhetsplikt her, en kan ikke nødvendigvis forvente at kommuner og andre oppdragsgivere kan ha oversikt over dette.

En annen side ved dette er at NGU hevder de går inn på nye områder som oppstår (for eksempel radonkartlegging, kartlegging av jordforurensning), gjennomfører noen pilotprosjekter og lager kanskje en mal for hvordan arbeidet skal gjøres, og trekker seg så ut og åpner med dette nye områder for private firma. Representanter for private konsulent-

firma hevder imidlertid at NGU her i flere tilfeller går inn på områder hvor de private allerede er inne, og at man i få tilfeller åpner opp nye områder.

Disse problemstillingene viser at det er behov for klarere kjøreregler for hvordan NGU bør opptre når man nærmer seg oppdragsmarkedet og konkurransen med private. Mye tyder på at NGU bør være enda mer varsom enn man er i dag, og i større grad konsentrere seg om kjerneoppgavene som er grunnlagskartleggingen. Bare i helt spesielle tilfeller hvor det er helt klart at ingen andre (i alle fall ikke i Norge) har den kompetansen som kreves for å løse oppgaven skal man kunne gå inn og påta seg oppdraget.

Skal NGU fritt kunne konkurrere om forskningsoppdrag?

En spesiell problemstilling er knyttet til NGUs forskningsaktiviteter, som i all hovedsak tildeles etter konkurranse hvor man bl.a. i noen grad også konkurrerer med private selskaper. Det er akseptert av NHD at NGU kan delta i denne konkurransen. Det er en rekke gode grunner til at NGU bør drive med forskning, og etaten har i mange tilfeller spesiell kompetanse som eger seg godt til mange forskningsoppdrag. Noen respondenter hevder imidlertid at dette innebærer konkurranse på ulike vilkår, fordi NGU bl.a. har spesialutstyr og et annet kostnadsnivå som de private selskapene ikke kan matche. Dette er imidlertid ikke forskjellig fra situasjoner hvor for eksempel Statistisk Sentralbyrå eller andre statsinstitusjoner konkurrerer med private selskaper om forskningsoppdrag. Dersom det skal foretas ytterligere vurderinger av dette eller gjøres eventuelle endringer i NGUs rett til å konkurrere om forskningsoppdrag, bør det gjøres som ledd i en større gjennomgang av dette feltet hvor også andre institusjoner trekkes inn.

Har NGU gått for mye etter betalingsevne?

Generelt finner vi ikke grunnlag for å si at andelen eksternfinansiering av NGUs samlede budsjett verken er før høy eller for lav. Gjennomgangen i kapittel 2 viser imidlertid at oppdragene knyttet til forskning og oljesektoren har økt betydelig de siste årene. NGU har hatt stor suksess i forskningsmarkedet, og har kompetanse som er etterspurt av oljeselskapene. Et viktig forhold her er om NGUs sokkelaktiviteter har gått på bekostning av de landbaserte aktivitetene etaten er pålagt gjennom statsoppdraget. Det kan være grunn til å anta at fokuseringen på sokkelen trekker ressurser bort fra kartlegging på land enn om man som tidligere i større grad hadde betalte oppdrag på land. I denne sammenhengen må man imidlertid også ta med i vurderingen at NGUs statsoppdrag også har dreiet noe mer i retning sokkelkartlegging, slik at dette kan ha vært en ønsket utvikling. En bør imidlertid vurdere om flere av oppdragene for oljeselskaper kunne vært gjennomført av andre. Dette bør inngå i en større diskusjon om hvordan de tradisjonelle, landbaserte kartleggingsoppgavene bør prioriteres i forhold til nye kartleggingsoppgaver, blant annet på sokkelen.

5 Samfunnsnytten av NGUs virksomhet

Som det er redegjort for i de foregående kapitlene er NGUs brukere i stor grad ganske positive i sine vurderinger av NGUs tjenester. Selv om det kunne vært ønskelig, er det i likhet med annen statistikkproduksjon og forskningsvirksomhet vanskelig å sette verdi på nytten. Det har ikke vært vår ambisjon å kartlegge brukernes betalingsvillighet for tjenestene.

Vi gir i stedet noen indikasjoner som er relevante i en vurdering av samfunnsnytten. I kapittel 3 har vi dokumentert brukernes vurderinger av tjenestene. Her supplerer vi disse vurderingene med en oversikt over brukergrupper samt statistikk over bruk etc.

NGU har mange produkter og tjenester og flere brukergrupper til disse. De fire hovedgruppene av brukere er:

- *Offentlig forvaltning*
- *Næringsliv*
- *Forskningssektoren*
- *Allmennheten.*

Til disse brukerne tilbyr NGU både databaser, inkl publikasjoner og kart, samt tjenester, herunder rådgiving, samt fullt ut betalte eller delfinansierte tjenester gjennom henholdsvis oppdrag og samfinansieringsprosjekter.

Offentlig forvaltning som bruker

Offentlig forvaltning, herunder kommuner, fylker, statlige etater og departementer. Geologisk kunnskap produsert av NGU inngår i planlegging og saksbehandling på en lang rekke felt.

Næringsliv som bruker

Næringsliv, herunder bergindustrien, oljeindustrien og konsulentfirma er blant de kommersielle brukerne som har størst direkte nytte av NGUs tjenester. Også enkelte andre næringer bruker regelmessig informasjon som produseres av NGU i sin virksomhet.

I spørreundersøkelsen som er referert i kapittel 3, svarer over halvparten av respondentene fra bergindustrien at de bruker NGUs produkter og tjenester minst en gang i året.

Forskning som bruker

Forskningssektoren, herunder universitetene og andre forskningsinstitutter er en annen viktig brukergruppe for NGUs databaser og kart. En del av den forskningen som er basert på geologisk kunnskap skjer i NGU, universitetene og instituttene, men også næringslivet bruker slik kunnskap i sin forsknings- og utviklingsaktivitet.

Bruken av NGUs nettsteder

Særlig etter NGUs satsing på NGU Digital (2001-2005) har internett blitt en viktig formidler av NGUs kunnskap. I 2006b hadde www.ngu.no mer enn en halv million besøk. Karttjenesten alene hadde 117 000 besøk.

De andre nettstedene til NGU er nyere og har ikke så mange besøk. Trenden er imidlertid økende. Tabell 5.1 gir en oversikt.

Tabell 5.1 Antall unike brukere på NGUs nettsteder

	2002	2003	2004	2005	2006
www.ngu.no					
- Engangs brukere	32 000	44 000	86 500	186 000	233 000
- Flergangs brukere	8 000	12 000	20 000	39 000	43 000
- Antall besøk på ngu.no	137 000	191 000	280 000	498 000	586 000
- Antall besøk karttjenesten	21 000	26 000	57 000	106 000	117 000
www.skrednett.no					
- Engangs brukere	-	-	5 200	7 300	8 200
- Flergangs brukere	-	-	1 200	1 800	1 800
www.mareano.no					
- Engangs brukere	-	-	-	3 200	6 300
- Flergangs brukere	-	-	-	700	1 200
www.prospecting.no					
- Antall besøk					1 900

Kilde: NGU Årsrapport 2006

Vår kartlegging gir begrenset grunnlag for å si noe om hvor produktiv NGU er i innhenting og tilrettelegging av data for brukerne. Hovedinntrykket er imidlertid at NGU har en relativt effektiv organisasjon, og vi ser få tegn på sløsing av ressurser.

6 Fremtidsbehovet for NGUs tjenester

I dette kapitlet samler vi trådene fra tidligere kapitler og ser nærmere på hva slags tjenester brukere og samarbeidspartnere mest sannsynlig vil etterspørre fra NGU i årene som kommer.

6.1 Hvilke tjenester vil bli etterspurt i fremtiden?

På bakgrunn av innspill fra brukere, samarbeidspartnere og medlemmer av referansegruppen gjennomgår vi nedenfor forhold vi mener vil være retningsgivende for bruken av NGUs produkter og tjenester i årene som kommer.

6.1.1 Basisoppgavene er etterspurt

Både brukere og samarbeidspartnere påpeker nødvendigheten av å fortsatt holde fokus på kjerneoppgavene – kartleggingsarbeidet og formidlingen av geologisk kompetanse. Enkelte mener etterspørselen etter basistjenestene kan komme til å øke ytterligere i fremtiden, blant annet som følge av ”Kinaeffekten”, som fører til økt global interesse for mineralforekomster. Budskapet til NGU er todelt. På den ene siden etterlyses ytterligere kartleggingsarbeid, særlig på fastlandet. På den andre siden hevdes det at den økte, globale interessen representerer en forretningsmulighet som NGU kanskje kan utnytte bedre enn i dag. Noen vi snakket med, mener det ligger et kommersielt potensiale i å markedsføre kompetansen og kunnskapen om Norges mineralforekomster bedre, spesielt overfor utenlandske aktører.

6.1.2 Oljesektoren vil fortsatt etterspørre geologisk kompetanse

Ingenting tyder på at etterspørselen fra oljesektoren vil stagnere i årene fremover. Som Oljedirektoratet understreket, er NGUs kartleggingsarbeid på sokkelen svært viktig for aktørene i bransjen. Geofaglig kunnskap står sentralt når beslutninger om å åpne nye leteområder skal tas. Med økt politisk fokus på nordområdene, inkludert potensialet som ligger i petroleumsvirksomhet i vår nordlige landsdel, vil NGUs kompetanse etter all sannsynlighet fortsatt etterspørres av oljesektoren.

6.1.3 Bergindustrien en viktig bruker også i fremtiden

Tilbakemeldinger fra bergindustrien viser at sektoren verdsetter NGUs kompetanse. NGU som kartlegger er viktig for verdiskaping i bransjen. NGU er også viktig som et troverdig kompetansemiljø som kan bidra til å løfte bransjens anseelse ved å synliggjøre betydningen av industrien og potensialet som ligger der. Resultatet av spørreundersøkelsen i bergindustrien viser blant annet at pukk- og grusindustrien fortsatt vil være en viktig kunde i årene som kommer. Grus- og pukkdatabasen og trykte og digitale geologiske karttjenester er produktene som flest respondenter i vår spørreundersøkelse tror vil bli brukt oftere fremover.

6.1.4 Formidling av geofaglig kunnskap til kommunesektoren

Asplan Viaks studie av bruken av geofaglig informasjon i kommunal planlegging viste at slik informasjon brukes relativt sjelden. De viktigste årsakene til dette var ifølge kommuneplanleggerne som deltok i studien at de ikke har tid til å vurdere bakgrunns-

materiale, og at de ikke har god nok kunnskap om geologi eller om hvor de kan finne geologisk informasjon.

Flere kommuner vi intervjuet, fremhevet betydningen NGU har for kommunene som kompetansemiljø på geologifeltet. NGU kan bidra til å øke den geofaglige kompetansen i kommunene gjennom kursing og gjennom rådgivning i konkrete prosjekter, noe som kan være med på å løfte geologi på den kommunale dagsordenen. En kommune og en fylkesgeolog nevnte hvordan NGU har blitt trukket inn i de politiske prosessene i kommunene, nettopp for å øke forståelsen for betydningen av geofaglig informasjon blant politikerne. En kommune etterlyste en enda mer aktiv holdning fra NGU i forhold til kommunesektoren, blant annet gjennom kommunebesøk, regelmessig telefonisk kontakt, og presentasjoner av gode prosjekter og erfaringer i andre kommuner. Denne kommunen forklarte manglende fokus på geofaglig informasjon i kommunen med at dette temaet har lett for å drukne i andre hensyn i en travel kommunehverdag.

På bakgrunn av dette kan det forventes at en mer aktiv holdning til kommunesektoren fra NGUs side kan komme til å øke etterspørselen fra kommunene, og bruken av geologisk kunnskap i planleggingsarbeidet.

6.1.5 Andre statlige myndigheter har behov for NGUs kompetanse og innsats

I takt med at samfunnssikkerhet har fått en stadig større oppmerksomhet er det økt behov for kartlegging av skredfare og andre naturfarer. Klimautviklingen forsterker dette. Gode, landsdekkende, digitale kart for berggrunn og løsmasser er nødvendige for å kunne gjennomføre blant annet kartlegging av fareområder. Tilbakemeldinger vi har fått fra andre statlige myndigheter tyder på at dette kartgrunnlaget er til dels mangelfullt.

6.2 Hva bør NGU prioritere?

Nedenfor presenterer vi fem oppgaver vi mener NGU bør prioritere fremover.

6.2.1 Basiskartlegging på land

Det synes klart fra tilbakemeldingene fra brukere og samarbeidspartnere at NGU fremover må prioritere basiskartleggingen. Spesielt gjelder dette kartlegging på fastlandet. Samtidig vil etterspørselen fra aktører på sokkelen ventelig bestå. Utdfordringen for NGU blir da å finne en balansegang mellom disse to områdene. Det er viktig at det settes av nok ressurser til landkartlegging, og at oppfølging av den sterke etterspørselen fra petroleumsindustrien ikke går på bekostning av annen kartlegging. Dette gjelder også rekrutteringssituasjonen, hvor NGU må være bevisste på at de rekrutterer gode landkartleggere.

6.2.2 Markedsføring av geologisk kunnskap

Vårt inntrykk, etter å ha snakket med noen av NGUs brukere og samarbeidspartnere, er at NGU stort sett har et godt renommé, med stor autoritet på det geofaglige området. Denne autoriteten bidrar til at brukere får satt spørsmål på dagsorden, at prosjekter får en solid faglig forankring, og at for eksempel bergindustrien får synliggjort sin betydning i samfunnet.

Alle vi har snakket med, er enige i at den geologisk informasjonen og kompetansen hos NGU holder høy kvalitet. Noen har imidlertid kommentert at det kanskje skorter på NGUs evne til å markedsføre denne informasjonen, både mot kommersielle aktører, men også mot kommunesektoren. Bedre markedsføring av produktene og tjenestene kan muligens bidra til økt bruk av NGU i fremtiden.

6.2.3 Avklaring av roller og ansvar i forhold til private kompetansemiljøer

NGU synes å mene at spillereglene i dag stort sett er klare nok når det gjelder grenseoppgangen mellom NGUs virksomhet og private tilbydere. NGU viser blant annet til bestemmelsen om at NGU ikke skal konkurrere om oppdrag som legges ut på anbud, og møtet med Rådgivende Ingeniørers Forening og flere konsultentselskaper våren 2006 hvor særlig kartlegging av jordforurensning var et tema.

Tilbakemeldinger fra selskaper i konsulentbransjen tyder på at det fortsatt eksisterer uklarheter rundt hvilke oppdrag NGU tar på seg, og hvilke oppdrag NGU vurderer bør utføres av private. Et temaområde som er nevnt, er oppdrag knyttet til jordforurensning. NGU mener disse samfinansieringsprosjektene har karakter av å være nasjonale foregangsprosjekter, hvor NGU bidrar til å løfte frem temaområdet, slik at det skapes et marked for private konsulentvirksomheter. Det kan være at NGU har lyktes med det. NGU selv viser til arbeidet med kartlegging av jordforurensning i barnehager, hvor regjeringen gjennom SFT har satt i verk en nasjonal handlingsplan hvor private konsulenter gjennomfører handlingsplanen etter en mal laget av NGU og med NGU som kvalitetssikrer av arbeidet. Videre peker NGU på arbeid knyttet til aktsomhetskart for forurenset bygrunn, hvor SFT har bedt Nasjonalt folkehelseinstitutt, Oslo kommune og NGU om å lage en mal. Men så lenge deler av konsulentbransjen er av en annen oppfatning, er det grunn til å se nærmere på grenseoppgangen på disse feltene. Fra NGUs side er det viktig å sørge for at forståelsen for at NGU ikke skal konkurrere om oppdrag med private tilbydere, forankres nedover, i alle ledd i organisasjonen.

Et forslag går ut på å etablere et organ, bestående av aktører fra NGU og fra konsulentbransjen, som møtes regelmessig for å drøfte slike problemstillinger, blant annet for å sikre en tilfredsstillende metodeutvikling og kvalitetssikring på aktuelle områder, og unngå at NGU fortrenger eksisterende private kompetansemiljøer som allerede utfører oppdrag på feltet.

6.2.4 Stimuler kommunesektoren til økt bruk av geoinformasjon

Som nevnt over, tror vi en tettere oppfølging av kommunesektoren kan føre til at flere kommuner og fylkeskommuner vil ta i bruk NGUs geofaglige informasjon i oversiktsplanleggingen. Kunnskap om geologi er viktig både for næringsutvikling (som bergindustri og turisme), for en fornuftig miljø- og ressursbevaringspolitikk, og for godt forankrede risikovurderinger.

NGU arrangerer i dag seminarer og kurs myntet på kommunesektoren. Spørsmålet er om slike arrangementer blir for generelle til å vekke den store interessen for geofaglige spørsmål i kommune-Norge. Muligens ville en smalere, mer målrettet strategi hatt større uttelling – en av kommunene vi intervjuet, etterlyste større personlig kontakt og initiativ fra NGUs side. NGUs seminarer settes fortsatt pris på, men det bør vurderes om disse skal suppleres med mer personlig oppfølging av enkeltkommuner. Et forslag går ut på at NGU markedsfører ”de gode eksemplene” – det vil si prosjekter som har hatt stor

betydning for en kommune, og hvor overføringsverdien til andre kommuner forventes å være høy.

Geologisk kunnskap til kommunene formidles ikke bare av NGU, men også av fylkesgeologene. I dag er det mange fylker som mangler en egen fylkesgeolog. En av fylkesgeologene vi snakket med, opplever at kommuner fra nabofylker uten geolog kontakter ham for å få bistand. Han tok til orde for å innføre fylkesgeologer i alle fylker. Dette er en beslutning som ikke ligger innenfor NGUs mandat, men er et tema som muligens bør tas nærmere opp i relevante politiske organer.

6.2.5 Forskningsstrategi: Først og fremst et ledd i kompetansestrategien

NGU bør velge forskningsprosjekter som ledd i en kompetansestrategi, ikke som inntjeningsstrategi.

Forskning er viktig for å opprettholde kompetanse, først og fremst for gjennomføring av basisoppgavene, men også for å tiltrekke fagpersonell. NGUs forskning er positiv for organisasjonen, men samtidig ressurskrevende ved at den legger beslag på mange av de dyktigste folkene. Det er viktig for NGU å passe på at forskningsprosjektene er relevante for basisoppgavene. Forskningen er også viktig for rekrutteringen, ved at den bidrar til å gjøre NGU attraktiv for høyt kompetente kandidater.

Referanser

Asplan Viak (2006). *Geologi i planprosesser*. Oslo, Norge.

Bergvesenet/NGU (2007): *Mineralressurser i Norge*. Trondheim

ECON (1996): *Perspektivanalyse for norsk bergverksnæring*. Econ-rapport nr 11. Oslo, Norge.

Folketinget (2006): *L156 Forslag til lov om De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland (fremsat den 8. februar 2007 af miljøministeren Connie Hedegaard*. Copenhagen, Danmark.

NGU (2003). *Geologi for samfunnet. Etatsgjennomgang av NGU*. Evalueringsrapport utarbeidet i samarbeid mellom Nærings- og handelsdepartementet og Norges geologiske undersøkelse desember 2003. Trondheim, Norge.

NGU (2006:3): *Geologi i Oslo-regionen (GEOS)*. Trondheim, Norge.

NGU (2007): *Norges Geologiske Undersøkelse – Vurdering av brukergrensesnitt for ny karttjeneste*. Trondheim, Norge.

NGU: *Serviceerklæring*. www.ngu.no

NGU (2007): *Prosjektoversikt 2001-2007*. Trondheim, Norge

NGU (2007): *Virksomhetsplan*. Trondheim, Norge

Nærings- og handelsdepartementet (2006): *Statsbudsjettet 2007 – Tildelingsbrev*. Oslo, Norge.

Nærings- og handelsdepartementet (1999): *Etatsgjennomgang av Norges geologiske undersøkelse – Geologi for samfunnet*. Oslo, Norge.

Nærings- og handelsdepartementet (2007). *Stortingsproposisjon nr. 1 2007-2008 for budsjettåret 2008*. Oslo, Norge.

SGU (2006): *Samhällets behov av geologisk information – Inriktning för SGU efter 2008*. Uppsala, Sverige.

Statskonsult (1995). *Evaluering av Norges geologiske undersøkelse. Brukernytte og kvalitet*. Rapport 1995:17. Statskonsult, Direktoratet for forvaltningsutvikling. Oslo, Norge.

Diverse interne dokumenter fra NGU

VEDLEGG 1: Liste over intervjuobjekter

Intervjuobjekter ble valgt ut på grunnlag av oversikt fra NGU over samarbeidspartnere og –avtaler, samt kontakter etablert i gjennomførte prosjekter de siste årene.

Intervjuene er foretatt enten i møte, per telefon, eller per e-post.

6.2.6 Referansegruppens medlemmer

Elisabeth Gammelsæter, Bergindustriens Fellessekretariat

Liv Hamre, Multiconsult/Rådgivende Ingeniørers Forening

Suzanne Lacasse, Norges Geotekniske Institutt

Steinar Schanche, Norges vassdrags- og energidirektorat

6.2.7 Kommuner/fylkeskommuner

Per Ole Israelsen, Alta kommune

Rolf Krag, Lyngen kommune

Kjell Jogerud, Stranda kommune

Ola Næprud, Sel kommune

Gunnar Hallsteinsen, Ringerike kommune

Kent Are Myhr, Oslo kommune

Einar Anda, fylkesgeolog Møre og Romsdal

Ola Torstensen, fylkesgeolog Nordland

Jomar Ragnhildstveit, fylkesgeolog Hordaland

Sven Dahlgren, regiongeolog Buskerud, Telemark, Vestfold

6.2.8 Oljedirektoratet

Dag Behring

6.2.9 SFT

Erik Høygaard

6.2.10 Havforskningsinstituttet

Ole Arve Misund

6.2.11 Bergvesenet

Per Zakken Brekke

6.2.12 Norsk Polarinstittutt

Winfried Dallmann

6.2.13 NHD

Arve Kobbersletten

Tor E. Hernæs

6.2.14 NGU

Morten Smelror

Amund Rein

Jan Cramer

Ola Vikhammer

Rolf Tore Ottesen

Øystein Nordgulen

Jan Høst

Odleiv Olesen

VEDLEGG 2: Nærmere om undersøkelsen blant virksomheter i bergindustrien

a) Metode

Svarprosent	PGL	SIL	BIL
Totalt ant som har svart	49	7	22
Totalt antall medl*	119	30	68
Svarprosent	41,2	23,3	32,4

* Estimert antall, på bakgrunn av medlemslister fra Bergindustriens Fellessekretariat. Tallene er justert i forhold til eposter vi fikk i retur pga feil i adressene.

Tallet for SIL er justert i forhold til de som ble vurdert å befinne seg så langt ut i verdikjeden at det ikke var naturlig å sende dem undersøkelsen om NGU. Dette gjaldt for 18 bedrifter (i listene vi fikk sto 48 bedrifter oppført med medlemskap i SIL).

b) Spørreskjema

Tekst /mellom skråstreker/ indikerer hvordan respondenten ble filtrert videre i skjemaet.

Hvilken type bergindustri representerer din bedrift? *Ett eller flere kryss*

Malm- og mineralindustri

Steinindustri

Pukk- og grusindustri

Prospekteringsselskap uten egen gruvevirksomhet i Norge

Hvor ofte benytter dere produkter og tjenester fra NGU? *Ett kryss*

Månedlig eller oftere

Årlig

Sjeldnere enn hvert år

Aldri

/Gå til Hva skal til for at dere eventuelt skulle benytte produkter og tjenester fra NGU oftere enn i dag?/

Produkter og tjenester som er tilgjengelig uten betaling

Hvor ofte benytter dere NGUs ulike produkter og tjenester?

	Månedlig eller oftere	Årlig	Sjeldnere enn hvert år	Aldri
<i>Tjenester/produkter på www.ngu.no:</i>				
Geologiske karttjenester				
Grus- og pukkdatabasen				
www.prospecting.no (Bergvesenet og NGU)				
<i>Trykte produkter:</i>				
Geologiske kart				
NGU-rapporter				
Bergvesenets og NGUs mineralstatistikk				
Andre publikasjoner				
<i>Samtale og rådgivning:</i>				
Telefonsamtaler / epost				
Møter / besøk				

Hvor enkelt eller vanskelig synes du det er å finne frem til NGUs produkter og tjenester?

	Svært enkelt	Ganske enkelt	Ganske vanskelig	Svært vanskelig	Vet ikke
www.ngu.no					
www.prospecting.no					
Trykte produkter					
Samtale/rådgivning					

Hvor enkelt eller vanskelig synes du det er å forstå informasjonen fra NGU?

	Svært enkelt	Ganske enkelt	Ganske vanskelig	Svært vanskelig	Vet ikke
www.ngu.no					
www.prospecting.no					
Trykte produkter					
Samtale/rådgiving					

Hvor stor nytte har virksomheten av NGUs produkter og tjenester?

	Svært stor nytte	Ganske stor nytte	Ganske liten nytte	Svært liten nytte	Vet ikke
www.ngu.no					
www.prospecting.no					
Trykte produkter					
Samtale/rådgiving					

Betalte tjenester

Har din virksomhet fått utført betalte tjenester hos NGU de siste 5 årene?

Ja

Nei

/Gå til Samlet vurdering av NGU/

Vet ikke

/Gå til Samlet vurdering av NGU/

Hvilke av de følgende typer betalte tjenester har virksomheten fått utført hos NGU de siste 5 år? Ett eller flere kryss

Samfinansierte prosjekter (finansiert av både virksomheten og NGU)

Fullfinansierte oppdrag

Bruk av borkjernelager Løkken

Laboratorieanalyser

Finnes det andre tilbydere enn NGU som kunne levert den typen geologiske tjenester som dere har kjøpt? Ett kryss

Med andre tilbydere mener vi konsulentselskaper og andre offentlige institusjoner

Ja, men vi benytter kun NGU

/Gå til Er det en spesiell årsak til at dere velger NGU foran andre tilbydere?/

Ja, vi benytter både NGU og andre tilbydere */Gå til I de tilfellene dere velger NGU som tjenesteleverandør foran andre, hva er årsaken?/*

Nei, det finnes ikke andre tilbydere av de tjenestene vi benytter

/Gå til Samlet vurdering av NGU/

Vet ikke

/Gå til Samlet vurdering av NGU/

...benytter kun NGU:

Er det en spesiell årsak til at dere velger NGU foran andre tilbydere?

	Helt enig	Ganske enig	Ganske uenig	Helt uenig	Vet ikke
NGU er billigere					
NGU har bedre fagkompetanse					
NGU har kortere leveringstid					
NGU har bedre service					
Det er enklere for oss å benytte NGU					
Vi er ikke fornøyd med tidligere arbeid av andre tilbydere					

...benytter både NGU og andre tilbydere:

I de tilfellene dere velger NGU som tjenesteleverandør foran andre, hva er årsaken?

	Helt enig	Ganske enig	Ganske uenig	Helt uenig	Vet ikke
NGU er billigere					
NGU har bedre fagkompetanse					
NGU har kortere leveringstid					
NGU har bedre service					
Det er enklere for oss å benytte NGU					

Samlet vurdering av NGU

Alt i alt, hvor god kjennskap har dere til de NGU-produkter og tjenester som er relevante for virksomheten?

- Svært god kjennskap
- Ganske god kjennskap
- Ganske dårlig kjennskap
- Svært dårlig kjennskap
- Vet ikke

Alt i alt, hvor fornøyd er dere med NGUs produkter og tjenester?

- Svært godt fornøyd
- Ganske godt fornøyd
- Ganske misfornøyd
- Svært misfornøyd
- Vet ikke

Om fremtidig bruk av produkter og tjenester fra NGU

Hvilke produkter og tjenester tror du vil bli brukt oftere eller sjeldnere i årene fremover?

	Oftere	Som idag	Sjeldnere	Vet ikke
<i>www.ngu.no:</i>				
Geologiske karttjenester				
Grus- og pukkdatabasen				
www.prospecting.no (BV og NGU)				
<i>Trykte produkter</i>				
Geologiske kart				
NGU-rapporter				
Bergvesenets og NGUs mineralstatistikk				
Andre publikasjoner				
<i>Samtale og rådgivning</i>				
Telefonsamtaler/epost				
Møter/besøk				
<i>Betalte tjenester</i>				
Samfinansierte prosjekter				
Fullfinansierte oppdrag				
Borkjernelager Løkken				
Laboratorieanalyser				

Hva skal til for at dere eventuelt skulle benytte produkter og tjenester fra NGU oftere enn i dag?

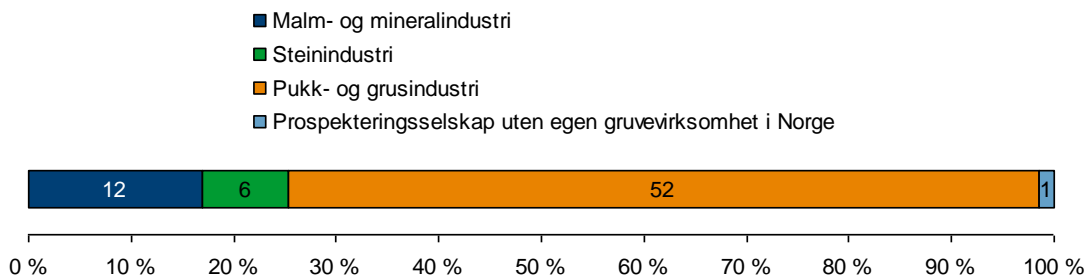
	Helt enig	Ganske enig	Ganske uenig	Helt uenig	Vet ikke
Bedre tilgjengelighet					
Mer informasjon i elektronisk format					
Mer forståelig fremstilling					
Bedre regionale data					
Bedre forekomstdata					
Bortfall av andre tilbydere					

Har du ytterligere kommentarer, kan du skrive dem her:

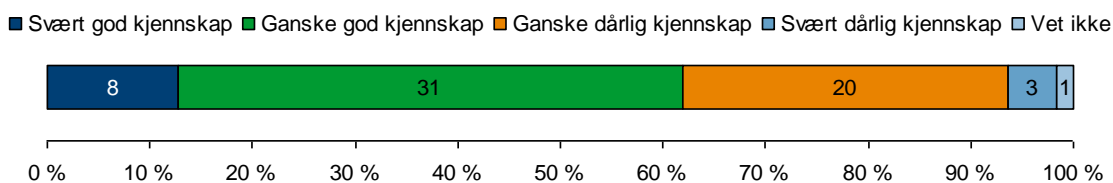
c). Resultater

Ytterligere figurer og tabeller fra spørreundersøkelsen.

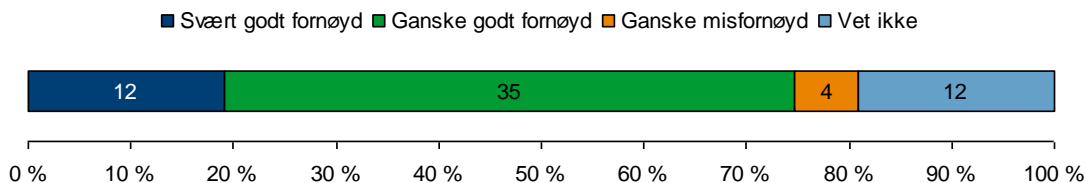
Figur V2.1 Hvilken type bergindustri representerer din bedrift?

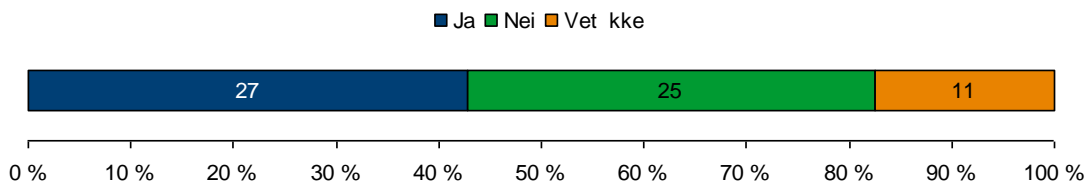
Figur V2.2 Hvor god kjennskap har dere til de NGU-produkter og tjenester som er relevante for virksomheten?

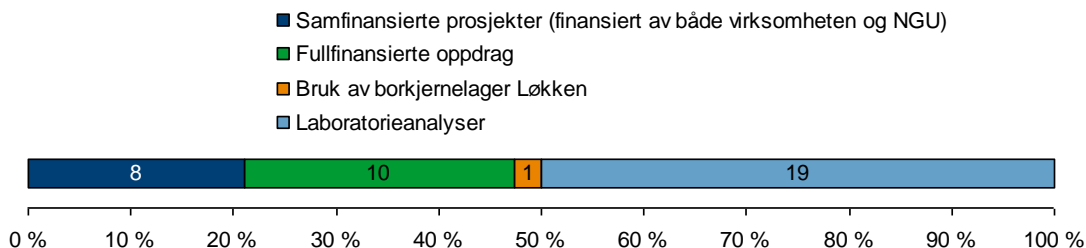
Figur V2.3 Alt i alt, hvor fornøyd er dere med NGUs produkter og tjenester?

Figur V2.4 Har din virksomhet fått utført betalte tjenester hos NGU de siste 5 årene?

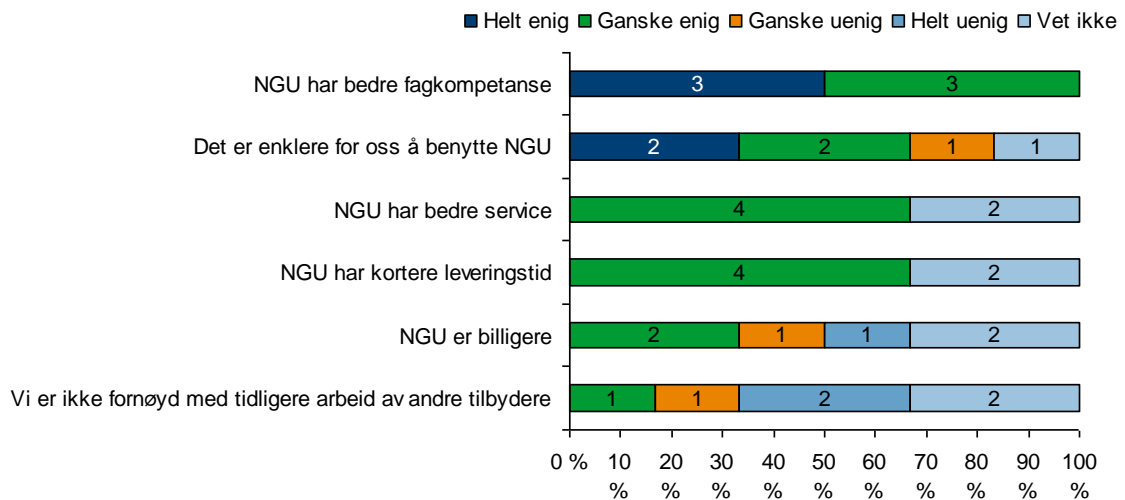
Figur V2.5 Hvilke betalte tjenester har din virksomhet fått utført hos NGU?

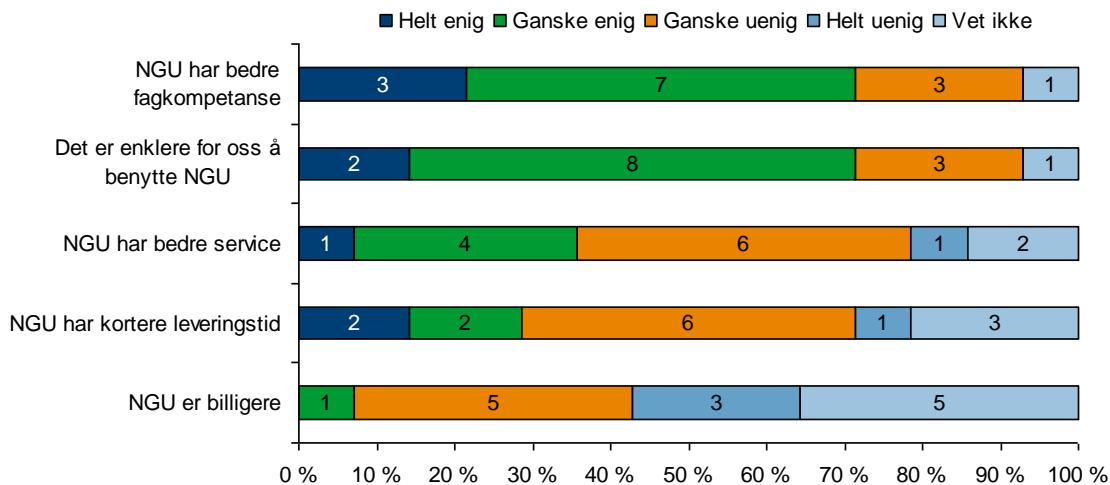
Tabell V2.1 Krysstabell

		Hvor ofte benytter dere... www.prospecting.no (Bergvesenet og NGU) :				
		Månedlig eller oftere	Årlig	Sjeldnere enn hvert år	Aldri	Total
Hvor enkelt eller vanskelig synes du det er å finne frem til NGUs produkter og tjenester? www.prospecting.no	Svært enkelt	0	1	0	0	1
	Ganske enkelt	3	8	9	2	22
	Ganske vanskelig	0	4	0	1	5
	Svært vanskelig	1	0	1	0	2
	Vet ikke	0	2	11	15	28
Total		4	15	21	18	58

Figur V2.6 Er det en spesiell årsak til at dere velger NGU foran andre tilbydere?

figur V2.7 I de tilfellene dere velger NGU som tjenesteleverandør foran andre, hva er årsaken?

Figur V2.8 Hvilke produkter og tjenester tror du vil bli brukt oftere eller sjeldnere i årene fremover?

